1855. TWEE EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 53.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 1.85, buiten Assen franco per post ƒ 2,00.

WOENSDAG 4 JULIJ.

De prijs der Advertentien is van tot 5 regels **25** cent en voor elken regel meer **10** cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een BIJBLAD gratis uitgegeven.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

2 JULIJ.

Voor Sebastopol is het na 18 Junij zeer rustig gebleven. De geällieerden gaan voort met hunne werken naar den Malakoff-toren vooruit te schuiven en de Russen doen hun best om zich daartegen sterker te maken. Nu en dan valt er een kanonschot, maar over 't algemeen is het een vreesselijk onheilspellend zwijgen, vóór een verschrikkelijken strijd. Men zegt dat die zal plaats hebben op 2—4 Julij.

Pélissier telegrafeerde op 29 Junij, dat er geen nieuws was, alzoo veel te weinig voor de brandende nieuwsgierigheid der millioenen die snakken naar Krim-tijdingen. Intusschen is het toch beter te weten dat er niets is geschied, dan te gelooven dat er veel voorviel, om eenige oogenblikken later te vernemen: 't was verdicht of grootendeels onjuist.

De cholera teisterde het belegerings-corps en Raglan's gezondheid — zoo zeide men — is zeer verzwakt; zoo zelfs, dat hij zijn ontslag zou moeten vragen. Palmerston en Panmure spraken dit op 29 Junij tegen. Eene telegrafische dépêche echter meldde, dat die bevelhebber op 28 Junij, des avonds te 8½ uur overleed. Waren de Engelsche staatslieden onbekend met dit sterfgeval? Of wilden zij het nog niet bevestigen? Of is het doodzeggen a la Tartare?

Morgen — weten wij hierop te antwoorden.

Engeland en Frankrijk zijn ijverig bezig om het verlies, dat zij in de Krim leden, door nieuwe toevoer van troepen te herstellen. Frankrijk zal zoo spoedig mogelijk 50.000 man derwaarts zenden! Engeland werft wat het werven kan, maar is over 't algemeen daarin niet gelukkig. Men heeft in 't Parlement te beleedigend gesproken van de vreemdelingen en hoofdzakelijk van de Duitschers, om een goed resultaat van de wervingen te kunnen verwachten. Zoo zagen wij dezer dagen een spotschrift, voorstellende een Engelschman, die in Duitschland reist, en groote zakken vol geld laat zien en roept, terwijl enkele lieden hem uitlagchen: „wil niemand teekenen, is er dan zelfs geen slechte waar, voor grof geld?"

Daar wij weten dat eenige onzer lezers onvermoeid zijn in het lezen van Krim-berigten, lasschen wij hier een brief in, door een Belgisch blad medegedeeld, en luidende aldus:

„De dood van den Generaal Mayran wordt bevestigd. Eene weemoedige aandoening bezielt mij, bij de gedachte, dat ik u voor acht dagen nog met zijn heldhaftig gedrag op de 7den bekend maakte.

„De brieven uit het kamp behelzen nog steeds bijzonderheden, omtrent den 7den. In een dezer zegt de schrijver o. a. het volgende:

„Onze soldaten zijn uitmuntend; nooit zag men soortgelijke troepen. Men zegt hen: gaat! en zij gaan.

„Generaal Bosquet — die het tweede corps commandeerde, welks afdeelingen Camou en Mayran de werken op den 7den hebben veroverd — heeft die zaak op eene bewonderenswaardige wijze geleid. Welk een man! welk eene koelbloedigheid! Ik begrijp zeer goed dat men op een wenk van hem den dood te gemoet gaat.

„Eenige bataillons versche troepen, en wij waren in de stad geweest. Nu zijn onze soldaten in hun ijver gedood, maar met versterking ware het anders afgeloopen.

„Generaal Bosquet, wiens post veranderd is, zal het mogen betreuren, dat hij geene aanvallen tegen de stad meer besturen kan, maar met het nieuwe corps, dat hij aan de oever der Tchernaya commandeert, kan hij tot groote operatien geroepen worden, die zijne groote bekwaamheden als krijgsman nog meer zouden doen uitkomen."

Een andere brief behelst het volgende:

„Ik had de ambulances bezocht. Ik heb daarna vijf uren doorgebragt op dat door kogels en bommen oneffen gemaakt terrein, te midden der vreesselijk verminkte lijken onzer heldhaftige soldaten, waaronder ik het geluk had nog zes levenden aan te treffen. Met innige aandoening heb ik die ongelukkigen de hand gedrukt, die twee dagen en nachten te midden der lijken hunner makkers onder het vuur van den toren hadden doorgebragt, zonder te durven roepen, terwijl zij zich overdag verborgen hielden, niet wetende of er hoop bestond, dat men zou komen om te beletten dat zij stierven."

3 JULIJ.

Het overlijden van lord Raglan wordt bevestigd; hij is weggerukt door een kwaadaardigen buikloop, die thans met hevigheid in het Engelsche kamp heerscht en waaraan ook zijn onder-adjudant, Generaal Escourt, is bezweken, terwijl nog drie andere Engelsche Generaals daardoor zouden zijn aangetast. De Engelsche opperbevelhebber stierf j.l. donderdag-avond te 8½ uur in 67 jarigen ouderdom.

De Engelsche Regering beraadslaagde er over, of ze den grijzen lord van het tooneel des oorlogs zou terugroepen, en zie daar komt een hooger gezag, en roept hem van het tooneel dezer aarde af, om hem, naar wij hartelijk hopen, over te brengen op een tooneel van ongestoord geluk, op een tooneel, hetwelk niet het hoogstbedroevend schouwspel aanbiedt, dat wezens van hetzelfde ras, kinderen van éénen vader, belijders van dezelfden God en voor een groot gedeelte van denzelfden Verlosser, elkander vernielen en verscheuren veel erger dan wilde dieren doen.

Zoo zijn dan de drie bevelhebbers, die bij het begin der krim-expeditie over de Fransche, Engelsche en Russische legers bevel voerden, binnen het jaar door anderen vervangen. D'Arnaut en Raglan stierven, naar men zegt, aan dezelfde ziekte, buikloop, en ook Mentchikoff leed, zonderling genoeg, daaraan, en, hoewel zijne Russische natuur daaraan weerstand heeft geboden, werd hij toch genoopt, zijn ontslag te vragen. De Generaal-Majoor Simpson is voorloopig met het bevel over het Engelsche leger belast; sommigen zeggen, dat deze definitief dit bevel op zich zal nemen, anderen, dat een krijgsoverste van hoogeren rang daarmede zal belast worden. In allen gevalle zal de benoeming zekerlijk niet geschieden dan in overleg met keizer Napoleon, ten einde, zooveel mogelijk, voor het vervolg de botsingen te vermijden, die in den laatsten tijd tusschen de opperbevelhebbers der geällieerde legers hebben plaats gehad.

Uit het Oosten anders geen nieuws behalve, dat, volgens de laatste berigten, het Russisch leger in Azie, door bekwame bevelhebbers aangevoerd, omstreeks 180.000 man sterk zou zijn, en het Turksche leger aldaar bedreigde, dat veel zwakker is, en lijdt aan groot gebrek aan krijgstucht en voldoend oorlogsmaterieel. Het Turksche leger bestaat daar grootendeels uit contingenten van de inlandsche stammen, die moeijelijk aan een ander dan aan aan hun stamhoofd en liefst aan niemand gehoorzamen, die het een gruwel beschouwen, dat zij, op het commando van vreemde officieren en dan nog wel van christen-honden, in het gelid moeten treden, op hun bevel het geweer op den regter of linker schouder moeten leggen en het gelid niet weer mogen verlaten, dan wanneer deze het veroorloven; een gruwel, dat de niet-getulbande bevelhebbers, hen, geboren vrije mannen, niet alleen in het gelid behandelen als machines, die gedresseerd worden om op tijd en plaats, waar zulks bevolen wordt, te schieten, maar die hen zelfs buiten het gelid niet willen toestaan, om, voor eigen profijt, een karavaan, een dorp etc. te plunderen of andere eigene zaken te doen. Deze lieden hebben een onverzoenlijken haat tegen de Europesche officieren, die echter alleen in staat zijn, om hen zoover te brengen, dat zij op den duur aan een goed gedisciplineerd leger weerstand kunnen bieden. Ten blijke van dezen haat hebben zij voor eenigen tijd reeds een Europeesch officier verraderlijk doodgeschoten. Op dergelijk leger kan men weinig rekenen; en zoo de Russen inderdaad een talrijk en goed gedisciplineerd leger in Azie hebben, dan kunnen wij spoedig hooren, dat zij de verliezen in de Azofzee door overwinningen in Azie gewroken hebben.

In de Oostzee zijn thans de kusten van Rusland, volgens bekendmaking van den vlootvoogd der geällieerden streng geblokkeerd. Admiraal Dundas heeft tot driemalen toe Kroonstadt geïnspecteerd, nl. op eerbiedigen afstand en per verrekijker, en is tot de overtuiging gekomen, dat deze vesting genoegzaam onneembaar is.

Het gebeurde bij Hango, waar de bemanning van een Engelsche boot, die een vredevlag voerde, door de Russen gedeeltelijk is gedood en gedeeltelijk gevangen genomen, heeft, volgens de dagbladen, in Rusland en bepaaldelijk op den Keizer een hoogst pijnlijken indruk gemaakt. Het schijnt te blijken, dat de Russen wel den vredevlag gezien hebben, maar voor een list der Engelschen vreesden. De Engelschen hebben uit wraak Hango beschoten en gedeeltelijk vernield. Overigens bezigen zij den ledigen tijd, welken zij hebben, tot het visschen naar helsche machines, door de Russen in zee gelaten, om te ontploffen, wanneer de schepen der geällieerden daarboven komen; twee zijn ontbrand en hebben twee Engelsche schepen merkelijk beschadigd, en o. a. ook den Admiraal Seymour ernstig verwond. Men kan begrijpen, dat de Engelschen met ijver naar deze machines visschen; zij hebben er reeds 46 opgehaald.

De vriendschap tusschen Turkije en zijne beide Westersche vrienden schijnt iets te bekoelen; reeds sedert lang snakt de Turksche schatkist naar geld; aanvankelijk was het plan, dat de Porte eene leening in het buitenland zou aangaan onder waarborg van Engeland en Frankrijk; thans evenwel geeft zij de voorkeur aan eene leening in haar Rijk tegen een verlies aan rente als anderzints van 30 pct. Ook gingen, bij de inneming van Kertch, de Turken, die de expeditie mede maakten, naar de gewoonten van hun land en van hunne voorouders, dadelijk aan het plunderen. De Engelsche Generaal Brown, de aanvoerder der expeditie, liet dit wel verbieden, maar dit verbod kwam de Turksche Officieren zoo ongerijmd voor, dat zij daaraan geen gevolg gaven, en de Generaal liet daarom eenige dier Officieren doodschieten. Dit heeft de Turken zeer gegriefd.

In Sardinie blijven de geestelijken zich met hand en tand tegen den verkoop der geestelijke goederen verzetten; zij willen nu tegen de Regering procederen, en denken, dat de Regterlijke magt hen in hunne ongehoorzaamheid tegen de wetten des lands zal bijstaan. Deze geestelijke heeren prediken steeds, dat men alleen de hemelsche goederen moet zoeken, en niet den mammon behoort aan te hangen, noch zijn hart op de aardsche goederen moet zetten, maar o! wanneer zij geroepen worden, om, door hun voorbeeld de geringschatting der aardsche goederen, de verachting van den mammon te toonen, dan zijn zij dikwijls verre, zeer verre, en bezigen zelfs middelen, die zij bij leeken niet zwart genoeg weten af te schilderen, zij hebben spoedig allerlei drogredenen, om hunne handelingen te bemantelen en te vergoelijken, bij de hand, en, daar zij vermeenen de sleutels van den hemel in handen te hebben, kunnen deze handelingen, die, volgens hunne prediking, de leeken, zoo deze zich daaraan schuldig maakten, zouden buitensluiten, hen niet schaden, om deze plaats der gelukzaligheid te betreden.

Telegrafisch berigt.

Parijs, 3 Julij. De Keizer opende gisteren in persoon de buitengewone zittingen van het wetgevende ligchaam en van den senaat. Z. M. sprak daarbij eene rede uit, die een volledig overzigt bevatte van het gebeurde op het oorlogstooneel en van het beloop der Weener conferentiën. Gewagende van de houding van Oostenrijk, zeide Napoleon, dat die mogendheid geheel overeenstemde met de zienswijze van Engeland en Frankrijk en dat hij hare medewerking verwachtte. Hierop deed de Keizer een beroep op de natie en vroeg van haar eene krachtdadige ondersteuning in geld en in manschappen tot voortzetting van den oorlog, totdat een eervolle vrede zal zijn verkregen. — Eene nieuwe leening is uitgeschreven ten bedrage van 750 millioen francs terwijl de ligting voor de nationale militie over 1855 met 140.000 man zal worden verhoogd. Eindelijk zullen, ter goedmaking der kosten, sommige belastingen worden verhoogd. De laatste tijdingen uit de Krim behelzen, dat alles wordt voorbereid tot eene nieuwe bestorming van den Malakoff-toren. De Russen hadden weder aanzienlijke versterkingen langs Perekop ontvangen. De beurs sluit heden hooger.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN GEN.

Zitting van 28 Junij. Gelijk wij reeds gemeld hebben, heeft de Kamer het ontwerp tot afschaffing van het tonnegeld aangenomen; de heer *van Heiden* heeft zich tegen de voordragt verklaard. Na de afschaffing van de belasting op het gemaal acht hij het voorshands onraadzaam, verder te gaan op den weg van afschaffing. Bovendien meent hij, dat uit de afschaffing van het tonnegeld niet veel algemeen voordeel zal voortvloeijen, en dat, ingeval van afschaffing, andere belastingen de voorkeur zouden verdienen. Bij deze gelegenheid heeft de heer *Thorbecke* de aandacht gevestigd, ook in verband tot dit ontwerp, om eindelijk de wetgeving omtrent de landverhuizers te regelen in het belang van den algemeenen handel en de scheepvaart, in het belang van nieuwe ontwikkeling, in het belang van herleving van onzen handel met Amerika, waarvan nu reeds Hamburg en Bremen, door goede regeling van het ontwerp, zoo vele voordeelen genieten. Het ontwerp van 1852 is, na de gebeurtenissen van 1853, niet meer door de regering opgevat. Hij wenscht nog, dat de regering voorga, maar anders kondigt hij het voornemen aan, om met een of meerdere leden der Kamer een voorstel ter tafel te brengen. De meeste sprekers, die hem opvolgden, hebben dat denkbeeld zeer ondersteund. De regering heeft te kennen gegeven, dat er reeds in den ministerraad over gehandeld is, doch dat de resultaten daarvan later zouden blijken, voor wat betreft datgene wat de wetgeving aan deze zaak doen kon, die ook grootendeels van particuliere inspanningen afhankelijk was. — Daarna zijn achtervolgens, na korte discussien, aangenomen een tiental ontwerpen tot vereeniging van gemeenten. Des avonds te half acht ure voortzetting. — In de avondzitting heeft de heer *Wijbenga* zitting genomen en zijn voorts de nog overige ontwerpen tot vereeniging van onderscheidene gemeenten aangenomen. Nadat ten slotte nog eenige andere werkzaamheden waren afgedaan, is de vergadering tot nadere bijeenroeping gescheiden.

—

De Tweede Kamer is, zooals uit het verslag der laatste zitting blijkt, uiteengegaan en voor onbepaalden tijd gescheiden. Men houdt het daarvoor, dat de Kamer vóór September aanstaande niet weder zal bijeenkomen en dat, zoodra de Eerste Kamer hare werkzaamheden zal hebben geëindigd, het zittingjaar 1854—1855 zal worden gesloten. Bij haar uiteengaan zijn door de Tweede Kamer onafgedaan gelaten de volgende ontwerpen van wet, die dus waarschijnlijk eerst in het volgende zittingjaar zullen worden behandeld, als: 1o. op het lager en middelbaar onderwijs; 2o. bepalingen op het stuk der loodsdienst voor zeeschepen; 3o, regeling van de uitoefening der veeartsenijkunst; 4o. bijdrage voor het uitwateringskanaal van Grave naar den Amer; 5o. regeling van de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen; 6o. bepalingen omtrent de huishouding en tucht op de koopvaardijschepen, en 7o. verhooging van hoofdstuk IV (Justitie) der Staatsbegrooting voor 1854. Wijders de volgende voorstellen: 1o. van den heer *Wintgens*, tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid; 2o. van drie leden, tot afschaffing van den accijns op het gemaal der rogge; 3o. van vijf leden tot afschaffing van den accijns op den turf en de steenkolen, en 5. van den heer *Rochussen*, tot het instellen eener enquête omtrent het misbruik van sterken drank. Men weet, dat de voorstellen no. 2 en 3, omtrent het afschaffen van belastingen, zijn aangehouden, totdat het ontwerp van wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal door de Eerste Kamer zal zijn aangenomen.

De Eerste Kamer heeft den 28 dezer, na eenige discussie, *aangenomen*, het tot nu toe onafgedaan gebleven ontwerp houdende nadere bepalingen omtrent de huizen van bewaring, met 23 tegen 9 stemmen.

In de op 28 Junij te Keulen gehoudene algemeene vergadering der Keulen-Mindensche spoorweg-maatschappij is door het bestuur o. a. medegedeeld, dat de werkzaamheden aan den weg tusschen Arnhem en Oberhausen den 15 Oct. aanstaande zoover gevorderd zullen zijn, dat alsdan de dienst van Amsterdam en Rotterdam tot Emmerick zal kunnen geopend worden.

— Den 27sten is het fregat Doggersbank met den Prins van Oranje aan boord van Vlissingen naar Cadix onder zeil gegaan.

— Den 7en Julij zal te Zwolle een groot concert gegeven worden door de Overijsselsche Liedertafels, met name door de liedertafels te Zwolle, Deventer, Kampen en Almelo. Elk der zanggezelschappen zal afzonderlijk zich doen hooren, en gezamenlijk zullen eenige grootere muziekstukken worden uitgevoerd.

— Volgens een schrijven uit de residentie, zegt de *Emancipation*, zouden de oprigters van het dagblad *Le Nord*, na te Berlijn niet te zijn geslaagd, dat blad in 's Hage of in Rotterdam hebben willen uitgeven. Op de minzame vertoogen van de Nederlandsche regering, dat zij daardoor in moeijelijkheden met Frankrijk zou kunnen worden gewikkeld, hebben de eigenaren van het blad Brussel tot de plaats der uitgave gekozen.

— Gelijktijdig met den *Nederlander*, het orgaan der anti-revolutionaire partij, welks uitgave is gestaakt, heeft ook de *Morgenster* berigt, dat zij niet meer verschijnen zal.

— Ten aanzien van den gewezen Pastoor *Graafjanger* vernemen wij, dat hij van zijn voornemen, om het Protestantisme te omhelzen, is teruggebragt en zulks door bedriegelijke middelen. Nadat hij toch eerst de streelendste aanbiedingen, door personen uit zijne laatste gemeente (Franeker) hem gedaan, om toch weder in dezelve terug te keeren, als wanneer hij met liefde als herder en leeraar zou worden terug genomen, vervolgens het aanbod van een zijner vroegere vrienden te Haarlem, om te blijven hetgeen hij was, als wanneer in zijn onderhoud ruimschoots zou worden voorzien, en later zelfs het aanzoek van zijne naaste bloedverwanten uit Gelderland, om Rome's Kerk toch niet te verlaten, daar zijne betrekkingen dan zouden sterven van verdriet, had weêrstaan, is hij eindelijk uit Groningen vertrokken, om zijn broeder te zien, die, naar men hem had diets gemaakt op sterven lag en hem voor zijn dood wilde, ja moest spreken, om gerust te sterven. Niettegenstaande zijne in deze betoonde zwakheid, onthoude men zich toch van eene scheeve en liefdelooze beoordeeling van den man, die door de zijnen teregt is bemind en door alle Protestanten, welke hem hebben leeren kennen, om zijn kinderlijken eenvoud en waarlijk vrome gezindheid, wordt hooggeacht. *Amersf. Ct.*

Wildervank, 29 Junij. De jl. Woensdag te Zuidbroek gehoudene veemarkt was zóó druk bezocht, dat vele der bezoekers hunne paarden en rijtuigen te Noordbroek moesten doen stallen. De handel was levendig; vroegmelke koeijen werden veel door oostfriesche kooplieden opgekocht; melkkoeijen, waarnaar weinig vraag was, werden lager verkocht. Er waren veel varkens aangevoerd, waarvan er ook nog al vrij veel tot hooge prijzen werden verkocht. Er waren ongeveer 500 paarden ter markt; de handel daarin was zeer willig; men besteedde er voor van ƒ 200 tot ƒ 400. en zelfs voor een span ƒ 900; werkpaarden golden van ƒ 80 tot ƒ 170. *Old. Ct.*

's Gravenhage, 29 Junij. De Pruissische generaal, vrijheer *von Schlichten*, is hier aangekomen en is overbrenger namens zijn Souverein van de benoeming van Z. M. den Koning tot kolonel en kommandant van het elfde regement Pruissische huzaren.

Leeuwarden, 25 Junij. Onder den toevloed van eene groote menschenmassa, werd gisteren avond naar het huis van burgerlijke en militaire verzekering alhier overgebragt zekere *Dijkman*, uit Zeeland. Zeven jaren geleden was hij van het 7de reg. infanterie gedeserteerd, om in Fransche dienst over te gaan. Hij werd naar Algiers gezonden, maakte daar als soldaat bij het vreemden-legioen verscheidene veldtogten mede en was vervolgens bij de slagen van Alma en Inkermann tegenwoordig. Na korten tijd geleden zijn paspoort te hebben bekomen, keerde hij naar Nederland terug, waar hij niet in vergetelheid was geraakt, en als deserteur werd gevangen genomen. Volgens sommigen zou hij zich vrijwillig bij de militaire overheid hebben aangegeven.

Roermond, 27 Junij. Heden heeft de regtbank alhier zich weder bezig gehouden met de belangrijke zaak van den diefstal van 20 balen koffijboonen, uit het magazijn van den heer *Berger* te Venlo, waarvan in der tijd gewag is gemaakt, en waarin teregt stonden als daders: *S. Ubags*, *N. Dings*, *L. Steegs* en *B. Martens*, en als medepligtige door verheeling, de gewezen officier, thans tabakshandelaar *Fr. R. P. Mollinger*, allen te Venlo wonende en preventief aangehouden. Nadat de debatten onderscheidene zittingen hadden ingenomen en door den officier van justitie de beschuldiging was volgehouden tegen de heeren Mr. *Thissen*, *Gielen* en de *Bieberstein*, verdedigers der beklaagden, heeft de regtbank in de namiddagzitting van heden uitspraak gedaan. Daarbij zijn *Mollinger* en *Ubags* veroordeeld ieder tot gevangenisstraf van twee jaren.

Groningen, 2 Julij. Omtrent de te velde staande gewassen schrijft men uit Westerwolde: De rogge staat op sommige akkers zeer dun, doch dit zal misschien rijkelijk vergoed worden door de lange aren, waarop men reeds gegronde hoop heeft, dat zij goed geladen zullen worden. Gerst en haver staan veel belovend; terwijl de aardappelen sierlijk staan en sterk groeijen; bij sommige stammen begint zich reeds de bloemknop te openen. Boonen, erwten en verdere tuinvruchten staan uitmuntend. Voor de boekweit, die mede goed groeit, zou eenige droogte zeer dienstig zijn. *Pr. Gr. Ct.*

— Uit 's Hage schrijft men ons, d.d. 30 Junij, het volgende: „Nieuws kan ik u van hier niet melden, dan alleen dit, dat er in de residentie nog al personen gevonden werden, die verwachten, dat de wet tot afschaffing van den accijns op het gemaal, onlangs door de Tweede Kamer met eene aanzienlijke meerderheid aangenomen, door de Eerste Kamer zal worden verworpen. Hoewel wij niet kunnen gelooven, dat dit het geval zal worden, zoo bestaat echter de mogelijkheid daartoe, doch wat er dan van de zijde der Regering zou moeten gebeuren, valt moeijelijk te berekenen. De wets-voorstellen, door vijf en drie leden, betrekkelijk de afschaffing van den accijns op de brandstoffen en het gemaal der rogge, zijn in staat van gewijsden en na de aanneming van het Regeringsvoorstel door de voorstellers nog niet weêr ingetrokken, omdat ook zij zich de mogelijkheid welligt zullen hebben voorgesteld, dat het Regeringsvoorstel in de Eerste Kamer zou kunnen vallen. Mogt dit gebeuren, het ministerie dan nog aanblijven en er geene ontbinding der Kamer of Kamers volgen, dan zal welligt het voorstel tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen, dat het eerst aan de beurt is, den meesten kans hebben van aangenomen te worden." *Id.*

Steenwijk, 30 Junij. De gehoudene grasveilingen in de gemeenten Oldemarkt, Steenwijkerwold, Giethoorn en Blokzijl zijn dit jaar tot eene buitengewone hoogte van 20,40 ja zelfs tot 100 pct. hoeger dan in 1854 gedreven geworden, en ten einde daarvan een voorbeeld onder vele op te sommen is onder de gemeente Steenwijkerwold een stuk hooiland verpacht voor ƒ1500, dat in 1854 ƒ750 heeft opgebragt, terwijl het in vroegere jaren meer dan eenmaal voor de voldoening der grondbelasting is aangeboden, om te hooijen en het den tegenwoordigen eigenaar in koop minder kost dan thans de huur bedraagt.

Ulsen, 28 Junij. Een commis-voijageur had in een logement, niet ver van hier, het ongeluk zich in den vinger te snijden. Hij steekt later eene sigaar met een lucifer aan, maar brandt zich aan de wonde. Hij vertrekt lagchende. Zijne reis was echter nog niet ver vervolgd, toen hij reeds het verlies van eenen vinger had te betreuren, daar deze hem moest worden geamputeerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Door den oorlog tegen Rusland zijn vele eerste familien des lands in rouw gedompeld. De luit. kolonel *Stadforth*, die den 18 Junij jl. voor Sebastopol sneuvelde, was gehuwd en had 4 dochters, die met hare moeder te Rochester woonden. Vrijdag den 22 Junij had de familie een brief van den kolonel ontvangen, waarin hij meldde, dat hij de volmaaktste gezondheid genoot. Eenige uren daarna ontving Mevr. *Stadforth* een telegrafisch berigt, dat zij weduwe en hare kinderen weezen waren geworden. De weduwe van den generaal *Boxer* heeft voor Sebastopol verloren haren neef, vervolgens haren echtgenoot en eindelijk is haar zoon thans doodelijk gewond. Zij heeft door het failliet van de heeren *Strahan*, *Paul* en *Co.* thans 30,000 pd. st. verloren en dezer dagen vernielde een brand haar landhuis.

DUITSCHLAND.

Te Stade, Hannover, is eene ongehuwde dienstbode veroordeeld, om op eene koehuid naar de strafplaats gesleept en vervolgens onthoofd te worden, wegens het met voorbedachten rade ombrengen van haar derde onechte kind.

SPANJE.

Sedert den dood van *Ferdinand VII*, dus sedert 21 jaren en 8 maanden, zijn 38 Ministerien elkander in Spanje opgevolgd, waarvan 19 sedert de meerderjarigheid van koningin *Isabella*.

ITALIE.

De geestelijken van de Philippijnsche orde hebben het gouvernement van Sardinie een proces aangedaan, met het doel om het koninklijk besluit te doen vernietigen, 't welk hunne goederen op de lijst der vernietigde kloosters heeft gesteld. De toestand van Rome en omstreken is zoodanig, dat de vermeerdering der Fransche en Oostenrijksche bezettingstroepen hoog noodzakelijk is om de orde te handhaven. De bevolking van Rome is ten prooi van alle onheilen tegelijk: de cholera, ongehoorde duurte der levensmiddelen, staatkundige vervolgingen en rooversbenden die het land verwoesten. De stoutheid dier benden is zoodanig, dat zij in de kleine steden dringen, de huizen vernielen en de inwoners vermoorden, die zonder eenige verdediging zijn, dewijl de Pauselijke en de Oostenrijksche autoriteiten hen hebben ontwapend. Kortelings drong eene rooversbende binnen Massa-Lombarda, in de provincie Ravenna, terwijl de inwoners de groote mis bijwoonden. Zij drongen in de kerk en namen de kostbaarheden mede, welke zij magtig konden worden. Te Rome zijn de roovers des nachts in het paleis van den Oostenrijkschen ambassadeur gekomen en hebben geld en goederen medegenomen.

RUSLAND-TURKIJE.

Het Russische transportschip *Wolga* is tusschen de eilanden Kuorsalo en Stamoe, bij Sweaborg, op eene zandbank geloopen. De Engelsche kanonneerbooten, het schip in nood ziende, haastten zich om het nemen. Toen de Russische kapitein zag, dat hij zijn schip niet behouden kon, deed hij de kanonnen in zee werpen en het schip in de lucht springen. Hij heeft zich met zijne manschap op eene Russische stoomboot kunnen redden, die te Sweaborg is binnen geloopen.

— Uit Odessa wordt de aankomst gemeld van den vice-admiraal *Novossilsky*, komende van Sebastopol, om zijne gezondheid eenigzins te herstellen. Hij was daar gedurende acht maanden kommandant eener batterij van 100 stukken, en was, gedurende al dien tijd, niet uit de kleederen geweest. Rondom hem waren in het geheel zes duizend man gesneuveld en een aantal gewond geworden. Toen hij eindelijk gedurende zes weken, slechts nu en dan een uur kon slapen, begaven hem eindelijk zijne laatste krachten en werd hij voor dood naar de stad gebragt, waar hij weder tot zich zelf kwam en een verlof kreeg om zijne gezondheid te herstellen. Den dag na zijne aflossing drong eene bom in het gewelf, waarin hij zoo lang gewoond had en verbrijzelde zijn opvolger een arm.

ASSEN, 4 Julij.

In het verslag van Gedeputeerde Staten aan de Staten dezer provincie in derzelver vergadering van 3 Julij komen, ten aanzien van het Zwolsche Diep de volgende hoogst opmerkelijke zinsneden voor:

„Dat Zwolsche Diep, vroeger een vrij vaarwater, dat voor de Drentsche binnenschepen voldoende diepte had, met uitzondering welligt van enkele tijden voor weinige dier schepen, is geen vrij vaarwater meer. — Bij Koninklijk besluit van 30 October 1854 is, nadat vroeger naar onderscheidene tarieven voorloopig en bij wijze van proefneming tol op dat vaarwater geheven was, voor onbepaalden tijd een tarief van tolheffing vastgesteld, krachtens 't welk van af 1 Januarij 1855 op het Zwolsche Diep tol wordt geheven, als tonnegeld, licht- en havengeld. De geschiedenis van deze tolheffingszaak is bekend. Ze is voor de Provincie Drenthe aangevangen onder treurige auspiciën. Niettegenstaande haar Bestuur tijdig voor de belangen der Drentsche schipperij was opgetreden, hebben de eerste regeringshandelingen in de zaak haar beslag gekregen, zonder dat dit Bestuur was gekend. Later hebben, bij de opvolgende handelingen der Regering, de vertoogen van de Staten van Drenthe en van hun Gedeputeerd Bestuur weinig vrucht gedragen. — Die tol is, naar onze overtuiging, een bezwaar voor de Drentsche binnenschipperij, buiten alle evenredigheid tot eenig voordeel, dat zij van de verbetering van het Zwolsche Diep, als vaarwater, ooit hebben kan. Wij zijn overtuigd, met het meerendeel der Besturen in Overijssel, die over de zaak geraadpleegd zijn, dat naar billijkheid geen andere grondslag van tolheffing dan die van den *diepgang* der schepen gelden kon, dáár, waar de verbetering in *verdieping* van het vaarwater zou bestaan, en dat waardering van het verkregen voordeel alleen kon leiden tot bepaling van het bedrag van den tol. Die grondslag is bij het Tarief niet aangenomen; daardoor ontbreekt, wij spreken het met vertrouwen uit, een billijke maatstaf van heffing. Intusschen, het Tarief bestaat, de Staten van Drenthe hebben het hunne, ook wij hebben het onze gedaan, om onbillijke bezwaren voor de Drentsche binnenschipperij af te weren. Wij kunnen betreuren, dat onze schipperij onëvenredig is belast, tot instandhouding eener bijzondere onderneming in een ander gewest, waardoor *bevordering van de welvaart van dat Gewest of van een deel daarvan wordt beoogd.* Het ligt niet in onze magt, het bezwaar uit den weg te ruimen."

— De heer J. D. Dibbits van Assen is j.l. zaturdag te te Groningen tot Doctor in de regten gepromoveerd na het verdedigen van quaestiones juris inaugurales.

— De Staten dezer Provincie zullen aanstaande vrijdag een diner aan den heer Commissaris des Konings in dit gewest ten huize van den heer Kuipers aanbieden.

— De heer H. J. Hulst, nieuw benoemd Burgemeester van Peize, is den 2 als zoodanig beëedigd en den 3 in functie getreden.

— Eergisteren heeft in het zuid-oosten van Drenthe een hevig onweder gewoed; bij Dalen moeten twee koeijen zijn dood geslagen.

— Het Utrechtsche genootschap van kunsten en wetenschappen heeft o. a. tot nieuwe leden benoemd de heeren G. A. Venema, te Winschoten, en T. A. Ebbinge Wubben te Staphorst.

* **Smilde, 1 Julij.** De W.Ew. heer *E. Smit*, Chr. afgesch. predikant alhier, heeft andermaal het beroep naar Gorinchem, in Zuid-Holland, ontvangen en in ernstige overweging genomen.

* **Veenhuizen, 31 Junij.** Gisteren werden de veteraan *S.* en zijne vrouw op het zeerst verontrust, daar hunne twee kinderen van 10 en 13 jaren vermist werden. Heden middag echter werden deze twee kleinen als deserteurs door de policie van Assen alhier weer opgebragt. In 't verhoor bleek, dat die kleinen waren weggeloopen, doordien ze niet genoeg te eten kregen en daarbij den geheelen dag op de stoomkatoenspinnerij moesten arbeiden.

* **Frederiksoord, 2 Julij.** Onze geachte geneesheer *J. E. Ranneft*, med. et. art. obst. doct. etc., tevens chef der Geneeskundige dienst bij de Maatschappij van Weldadigheid, vertrekt als beroepen Stads-chirurgijn naar Culenborg, provincie Gelderland. Een achtjarig verblijf in de koloniën en hooggeschatte kunde is dan ook oorzaak, dat men ZE. Zeer-Gel. van hier niet anders dan ongaarne ziet vertrekken.

* **Hoogeveen, 3 Julij.** Bij de opening der op j.l. zaturdag plaats gehad hebbende opening der stembriefjes wegens de herstemming tusschen de heeren A. *Zeper*, burgemeester dezer gemeente en *Jb. de Jonge Jr.* te Meppel, als lid der Provinciale Staten, is gebleken, dat er waren ingekomen 4.. stembriefjes, waaronder *drie van onwaarde*. Van de geldig uitgebragte stemmen heeft bekomen de heer *Jb. de Jonge Jr.* 210 en de heer A. *Zeper* 192, zoodat eerstgenoemde tot lid der Provinciale Staten, in plaats van wijlen zijn vader, is verkozen.

* **Wolvega, 2 Julij.** Vele boeren in deze omstreken die gewoon zijn jaarlijks hooiland te huren, worden thans verlegen, hoe ze tegen den winter met hun vee zullen doen, dewijl de buitengewoon hooge prijzen op de grasverkoopingen hen in de onmogelijkheid stellen, om wintervoeder te bekomen, zonder aanmerkelijke schade. Velen zien zich genoodzaakt grootendeels hun vee te moeten verkoopen. De prijs van het hooi, voor elke koe, op de verhuring alhier berekent men, dat gemiddeld 50 gulden beloopt, terwijl velen meer dan 70 gulden besteden. Misschien brengt de duurte meer en meer stalvoedering in gebruik.

* **Coevorden, 2 Julij.** Gister maakte Ds. *Kuipers* der afgescheidene gemeente alhier van den kansel bekend, dat hij voor het beroep te Spijk had bedankt; ten bewijze dat de gemeente haar leeraar met weerzin zoude hebben zien vertrekken, heeft zij deszelfs tractement verhoogd. — In deze maand treden hier als leden van den Gemeenteraad af de heeren *Cock* en *Stokman*.

* **Veendam, 2 Julij.** Zaturdag middag speelde het .. jarig zoontje van den scheepsbouwmeester *Harm Holthuis* te Wildervank eenige oogenblikken zonder toezigt buiten. Spoedig ging men het zoeken, maar helaas. het lag met het hoofd naar beneden in de trekvaart, en slechts het lijk werd aan de bedroefde en verschrikte ouders teruggegeven. Dienzelfden dag viel het 5 jarig zoontje van Kapt. *D. Hamwinkel* alhier van de klapbrug in het water en zoude onzeker zijn dood in hetzelve gevonden hebben, zoo niet de molenaarsknecht van de heeren *K. en J. Wilkens* zulks bijtijds ontdekte en het geluk mogt smaken de kleine voor zijne ouders te redden. — In de aanstaande week zal hier een scheepskapitein, weduwenaar en 30 jaar oud, in den echt treden met eene jufvrouw oud 15 jaren.

* **Borger, 2 Julij.** Heden avond omstreeks 7 uur kwam eene donderbui op in het Zuidwesten, welke zich hier in een zoo geweldigen stortregen ontlastte, zooals men zich na niemand heugen mag, in een oogenblik was de straat als in eene zee herschapen en liep het water zelfs door de woningen van enkele ingezetenen; alhoewel vergezeld gaande van een hevigen wind, heeft dit onweer echter geene schade veroorzaakt. — Aangaande den stand der te velde staande gewassen kunnen wij het volgende berigten: de winterrogge staat, enkele akkers uitgezonderd, tamelijk goed; de zomerrogge best; de boekweit heeft een schoon aanzien, aardappelen en peulvruchten insgelijks; zoodat men op een tamelijk goeden oogst mag hoopen, sommige aardappelen beginnen reeds te bloeijen. De landman vangt reeds aan hooi in te trekken, over het algemeen levert het weinig.

* **Meppel, 3 Julij.** Gisteren avond is een jeugdig knaapje, zoontje van G. P. onder een door de stad rijdenden hooiwagen geraakt en heeft een der beenen gebroken, doch is overigens er nog al goed afgekomen.

— Gisteren morgen is hier plotseling verdwenen J. W., brievenbesteller alhier aan het postkantoor zonder dat zijne familie of iemand weet waar hij zich bevindt; deze verdwijning geeft aanleiding tot allerlei vermoedens. *Prov. Ov.*

* **Oosterwolde, 30 Junij.** Heden had alhier de aangekondigdigde harddraverij plaats. Zeven paarden dongen naar de prijs, welke na vele moeite is gewonnen door den blaauwbles van de heer *P. Heeringa Cats* van Oudeschoot; dit paard werd bereden door den pikeur *P. Hijlkema* van Oudeschoot.

* **Dwingelo, 27 Junij.** Ten bewijze, hoe buitengewoon in prijs het bouwland hier is, strekt de mededeeling, dat op de gister gehoudene verhuring van 't pastorij bouwland, onderscheidene akkers verhuurd zijn, waarvan het schepel land f 10-„ heeft opgebragt. Als men nu hierbij de bemesting, het zaaikoorn, de bewerking rekent, begrijpen wij niet, hoe deze prijs voor een schepel betaald kan worden. — Over het algemeen staan de gewassen voordeelig. Vooral is het de winterrogge, die in deze gemeente boven die van omliggende gemeenten uitmunt. De hooioegst, die in vele streken slecht verwacht wordt, zal hier vrij wel zijn. Dit voordeel heeft men vooral toe te schrijven aan het water, waarmede men des voorjaars de hooilanden op velerhande doeltreffende wijzen zoekt te bevloeijen, waarvan de ondervinding de groote voordeelen aanwijst.

* **3 Julij.** Gisteren avond had er te Leggelo in deze gemeente een droevig voorval plaats. P. J. H., een man van 70 jaren, wilde, terwijl de andere huisgenooten afwezig waren, den stier uitleiden, om eene koe te laten dekken. De stier als zeer gevaarlijk bekend, waarom men hem nog onlangs een ijzeren ring door den neus had gedaan, om hem des te beter te kunnen houden, geraakt bij het uitleiden zoodanig in woede, dat hij den geleider met zijne hoornen in de zijde treft en hem in eens dood neder velt. Dat dit treurige geval eene les moge zijn, om toch geen kinderen of bejaarden met dergelijke vijanden om te laten gaan.

* **Noordwolde, 1 Julij.** De vereeniging Eendragt te Noordwolde heeft maandag j.l. eene buitengewone vergadering gehouden, om, als 't kon, met elkander eens te worden, welke personen geschikt zouden zijn tot kandidaten voor leden van den gemeenteraad. De president sprak vooraf een woord van opwekking tot belangstelling in dit gewigtig werk. In korte woorden schetste ZEd. de vereischten voor deze betrekking, en gaf aan de vergadering in bedenking of men niet billijk mogt verlangen, dat van hier twee leden afgevaardigd werden. De vergadering zich hiermede vereenigende, ging tot stemmen over, en er werd bij meerderheid van stemmen besloten, om de personen *J. G. Gorter* en *L. Pape* als zoodanig aan te bevelen. Hopende dat deze onze zienswijze als billijk mag beschouwd worden, om reden van het groote getal inwoners alhier, bevelen wij de genoemde heeren met vertrouwen aan. — Tevens is er besloten eene harddraverij van boerenpaarden te houden den 11den dezer maand. Prijs en premie zullen later aangekondigd worden.

* **Staphorst, 2 Julij.** Wisselt men dagelijks druk gesprekken over den oorlog in het oosten, op sommige plaatsen houdt men niet minder drukke praatjes over een oorlog in 't verschiet. Zoo heeft de eene in den laten avond een aanhoudend naar gesteen en gekerm duidelijk gehoord, een ander hoorde in 't holle van den nacht, de schotels vreesselijk rammelen aan den wand; een derde zag paarden met ruiters door het boekweitenland heenkomen, paarden die de boekweitbloesem aan den toom hadden, zijnde waaruit men opmaakt, dat het in den boekweitentijd zal vervuld worden. Welk onbevooroordeelde zou nu zulke dingen gelooven? De menigte gelooft de verhalen van zulke visioenen gaarne en maakt er zich over beangst. Waarlijk er zou in ons land nog veel te doen zijn, om de lagere klassen van zulke dwaze bijgeloovigheden te genezen.

Havelte, 1 Julij. Heden nacht, omstreeks 12 uur is de bliksem geslagen in twee palen van de telegraaf nabij het Lok. Van de eene paal is een stuk van boven naar beneden afgekloofd, de andere is minder beschadigd, doch de potjes zijn geheel verbrijzeld. De draad is echter onbeschadigd gebleven. Daar men hier nog dergelijke pot-

es voorhanden had was de telegraaph spoedig weer hersteld.

* **Peize, 2 Julij.** Naar men verneemt, hebben zich onderscheidene ingezetenen alhier onderling verbonden, om elk eene som bij te dragen wegens ieder hunner runderen boven een jaar oud, ten einde, wanneer er door eene of ander ziekte een rund van de deelgenooten sterft, daaruit de schade te vergoeden; voorwaar een heerlijk middel ter voorkoming van groote schade vooral voor de mingegoeden die vaak door bloedwatering en meer andere ziekten de runderen zien overlijden, en daardoor soms hun geheele schat verliezen. — Tot ons leedwezen moeten wij berigten, dat men hier niet alleen de ziekte gelijk in vroegere jaren aan sommige aardappelen maar ook vooral aan de boonen heeft ontdekt; ook de vruchtboomen leveren een winterachtig aanzien op, daar er velen niet alleen zonder vruchten maar ook zonder groene bladen zijn. — Had men hier in vroegere jaren veel gebrek aan woningen, het schijnt dit jaar het tegendeel te zijn, daar er eenige woonkamers en ook nog een zeer fraai huis en bebouwde tuin naar huurlieden wachten. Met het bouw-, weide- en hooiland heeft het tegendeel plaats, daar die dit jaar zoo duur zijn verhuurd als geen mensch mag heugen, zoo dat er velen zijn, aan wie het voer hooi op tien, elf, a twaalf gl. komt, waarvoor anders gewoonlijk, twee, drie, a vier gl. werd besteed.

VERGADERING DER PROVINCIALE STATEN VAN DRENTHE.

Dingsdag 3 Julij 1855.

Voorzitter: de Commissaris des Konings, Mr. J. A. G. Baron de Vos van Steenwijk.

Er zijn 32 leden ter vergadering tegenwoordig; afwezig de heeren H. J. Carsten en B. J. Denning.

De Voorzitter opent de vergadering in naam des Konings.

De Voorzitter geeft kennis, dat bij hem ontvangen zijn de geloofsbrieven van het nieuwbenoemde lid der Staten Jacob de Jonge, te Meppel, verkozen in plaats van het lid Jb. de Jonge Sr., overleden.

Tot onderzoek dier stukken wordt eene commissie benoemd, bestaande uit de leden Jhr. van Echten van Holthe en Mrs. H. Vos en H. Pelinck.

Daarop wordt de vergadering voor een kwartier-uurs geschorst.

De vergadering daarna weder geopend zijnde, brengt de commissie, benoemd tot onderzoek der geloofsbrieven van het nieuw verkozen lid Jb. de Jonge, bij monde van den heer Pelinck haar advies uit, strekkende tot toelating van den benoemde; waarna deze, door den Griffier binnengeleid zijnde, na aflegging der gevorderde eeden en nadat hem door den Commissaris des Konings met zijne benoeming was geluk gewenscht, zitting neemt.

De Voorzitter doet mededeeling, dat bij hem is ingekomen eene kennisgeving van den heer H. J. Carsten, dat hij verhinderd is de vergadering op heden bij te wonen; welk stuk wordt aangenomen voor informatie.

Overgegaan zijnde tot het trekken der afdeelingen, is daarvan de uitslag geweest, dat behooren:

Tot de 1ste afdeeling: de Leden Mr. H. Vos, Jhr. Mr. H. G. van Holthe tot Echten, A. Prins, Mr. L. Homan, H. Kok, Mr. J. T. Nijsingh en J. Nijenhuis.

Tot de 2de afdeeling: de Leden Jb. de Jonge, Mr. W. L. Tonckens, Mr. J. Oosting, Mr. J. T. Homan, Mr. C. E. Kniphorst, Mr. H. H. A. Sluis en Jhr. Mr. P. A. G. de Milly.

Tot de derde afdeeling: de Leden Mr. L. Carsten, N. A. Blom, Mr. J. Tonckens, J. Caspers, A. van der Vlies, H. van der Veen en Mr. H. J. Carsten.

Tot de 4de afdeeling: de Leden Mr. H. Pelinck, Mr. J. P. Willinge, Mr. A. H. Witsenborg, Mr. C. W. E. Kijmmell, H Roelink, A. Hesselink en B. J. Denning, en

tot de 5de afdeeling: de Leden Jhr. R. A van Echten van Holthe, Jhr. H. J. P. van der Wijck, Mr. A. Slingenberg, Mr. W. Alingh, O. Hoenderken, J. A. Meursing en W. F. Kijmmell.

De Voorzitter deelt mede, dat de Presentielijst van Gedeputeerde Staten ter inzage aan de vergadering is voorgelegd.

Gelezen zijnde eene missive van Gedeputeerde Staten, waarbij wordt aangeboden het Algemeen verslag van den toestand der Provincie, over 1854 wordt op voorstel van den Voorzitter besloten, dat stuk waarvan een exemplaar aan elk der Leden is uitgereikt, niet te lezen maar aan te nemen voor informatie.

Wordt gelezen eene missive van Gedeputeerde Staten, daarbij inzendende den door den Koning goedgekeurden staat van begrooting der kosten van het Rijksbestuur dezer Provincie, over 1855, ter som van ƒ 32.855-00; welk stuk wordt aangenomen voor informatie.

Door Gedeputeerde Staten ingezonden zijnde een kopij-Koninklijk besluit, waarbij wordt goedgekeurd het besluit dezer Vergadering van 7 November ll., tot af- en overschrijving van fondsen ter begrooting van 1854 (aanvulling van den post ter begrooting: *reis- en verblijfkosten van bijzondere Commissien uit de Provinciale Staten*,) uit art. 1, Hoofdstuk IX, onvoorziene uitgaven, met ƒ 139.70; is besloten, dat stuk voor informatie aan te nemen.

Gelezen zijnde eene missive van Ged. Staten, ten geleide van een kopij-Koninklijk besluit, goedkeurende de verplaatsing van den tolboom van *den Aanleg*, gemeente Rolde, naar Steendijk, gemeente Assen, en de betaling der kosten benoodigd tot aankoop van den grond voor een te bouwen tolhuis ter laatstgemelde plaatse; is besloten, dat stuk mede aan te nemen voor informatie.

Gedeputeerde Staten zenden een Koninklijk besluit, waarbij wordt goedgekeurd het besluit der Staten, om aan de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven, dienst 1855, toe te voegen de saldo's der rekeningen van den Betaalmeester over 1845, 1846 en 1847 en de restanten der dienst 1847; is besloten, dat stuk aan te nemen voor informatie.

Gedeputeerde Staten zenden een Koninklijk besluit, waarbij wordt goedgekeurd het besluit dezer vergadering, om uit den post voor onvoorziene uitgaven, hoofdstuk IX, art. 1, van de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1854, ƒ 100-″ te verstrekken als subsidie voor het Museum van Drentsche Oudheden, en gelijke ƒ 100-″ beschikbaar te stellen tot aanschaffing eener kast ten behoeve van dat Museum; is besloten, dat stuk voor informatie aan te nemen.

Door Gedeputeerde Staten ingezonden zijnde een Koninklijk besluit, waarbij wordt goedgekeurd het besluit der Staten, hunne Gedeputeerden magtigende tot reälisatie van het gereserveerde fonds voor den aanleg van Kanalen in deze provincie, is besloten, dat stuk mede aan te nemen voor informatie.

Gedeputeerde Staten zenden de concept-begrooting der kosten van 't Rijksbestuur in de Provincie, voor 1856. De Voorzitter zegt, dat de inhoud daarvan geheel gelijk is aan dien van vorige jaren, waarom hij de lezing overbodig acht en voorstelt, het stuk ter visie te doen liggen en donderdag aan de orde te stellen. Dien conform wordt besloten.

Gedeputeerde Staten doen mededeeling van den afloop hunner verrigtingen tot verkoop der effecten behoorende tot het gereserveerde fonds voor den aanleg van Kanalen, welke verkoop nog niet heeft plaats gehad; wordt besloten, dat stuk ter visie te doen voorliggen en overmorgen aan de orde te stellen.

Gelezen zijnde eene missive van Gedeputeerde Staten, daarbij mededeelende hetgeen door hen is verrigt, sedert de laatste vergadering der Staten, betrekkelijk de Drentsche Kanaal-Maatschappij; is door den Voorzitter voorgesteld, om een daarbij gevoegd verslag, dat 20 pagina's folio beslaat, niet te lezen, maar ter inzage van de leden te doen voorliggen, om donderdag aan de orde te worden gesteld. Dien conform is besloten.

(Het Lid Meursing, ongesteld geworden zijnde, verlaat uit dien hoofde de Vergadering.)

Wordt gelezen eene missive van den heer Commissaris des Konings in deze provincie, daarbij kennis gevende van den inhoud eener missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, mededeelende, dat door den Koning is beslist, dat Commissien uit de Staten, eenmaal magtiging gekregen hebbende tot de voortzetting hunner werkzaamheden, na de sluiting der Vergadering (art. 95, laatste alinea der Provinciale wet,) hunne werkzaamheden kunnen voortzetten, tot dat de hun opgedragene taak is afgeloopen, zonder daartoe eene nieuwe magtiging te behoeven; wordt, op voorstel van den Voorzitter, besloten, dat stuk ter inzage te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Gedeputeerde Staten zenden kopij der voorloopige concessie, verleend aan de heeren C. S. Sixma Baron van Heemstra c.s. te Leeuwarden, voor den aanleg van eene spoorweg, zullende loopen van de haven van Harlingen, over of langs Franeker, Leeuwarden, Meppel, Zwolle en Almelo, tot de Hannoversche grenzen, in de rigting van Rheine, met eene lijn van Leeuwarden tot Groningen, en met toekenning van den voorrang tot het bekomen van concessie voor eene spoorweglijn van Groningen tot de Hannoversche grenzen, bij Leer, mits zich binnen een jaar na de toestemming der Hannoversche regering tot die aansluiting bereid verklarende, mitsgaders met toekenning van gelijke voorkeur voor eene verbinding van de lijn van Zwolle tot Almelo met den Rhijnspoorweg te Arnhem, over Deventer, langs den regter- of linker oever van den IJssel, naar gelang de militaire belangen dit vorderen, en eindelijk voor eene verbinding van Zwolle met Kampen; terwijl te gelijker tijd wordt overgelegd kopij eener missive, daartoe door Gedeputeerde Staten geschreven aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, welk stuk echter, om deszelfs uitgebreidheid, niet wordt gelezen, als zijnde twaalf bladzijden groot; is besloten, die stukken ter inzage van de leden te doen voorliggen, om donderdag aanstaande aan de orde te worden gesteld.

Gedeputeerde Staten doen mededeeling van den inhoud eener missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij wordt kennis gegeven, dat de Hooge Raad der Nederlanden, bij een arrest van den 27 December j.l., heeft beslist, dat de Prov. Staten geene bevoegdheid hebben om eene bestemming te geven aan de verbeurde boeten, bij een provinciaal reglement bedreigd op de overtreding der bepalingen van zoodanig reglement; waarop is besloten, dat stuk mede ter visie te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Gelezen zijnde eene kennisgeving van Gedeputeerde Staten, dat door P. J. L. Eekhout, te Smilde, is geweigerd te ontvangen het besluit der Staten, waarbij aan hem is vergund, om water uit het bovenpand der Drentsche hoofdvaart op te malen, tot voeding van de Molenwijk te Smilde; is besloten, dat stuk ter visie te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Gedeputeerde Staten zenden in eene, namens den Directeur der Drentsche Kanaal-Maatschappij, aan de Provincie beteekende deurwaarders-acte van den 18 Januarij dezes jaars, houdende aanmaning, om binnen veertien dagen daarna te doen betalen het vierde jaarlijksche subsidie ad ƒ 6000-″, door de Staten dezer provincie aan die Maatschappij toegezegd; waarop is besloten, dat stuk ter visie te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Door Gedeputeerde Staten wordt medegedeeld, het antwoord van den Minister van Binnenlandsche Zaken op hunne missive, waarbij aan dien Minister is toegezonden een extract uit de notulen der Staten, betrekkelijk het ten vorige jare aan hen ingezondene adres van C. Hollander c. s., binnenschippers, het Zwolsche diep bevarende, waarbij zij zich bezwaren over de tolheffing op dat diep, in welk antwoord de Minister zegt, dat de bedenkingen der Staten aan den Koning zijn medegedeeld en hij Minister bij kabinetsschrijven van wege Z. M. is gemagtigd, om aan Ged. Staten te berigten, dat aan de kenbaar gemaakte bezwaren geen gevolg is kunnen worden gegeven; is besloten, dat stuk ter visie te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Gelezen zijnde een adres van H. Hovingh, Rijks-veearts der 1ste klasse te Gasselte, daarbij op nieuw eene toelage uit de Provinciale fondsen verzoekende; is besloten, dat stuk ter visie te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Door Gedeputeerde Staten voorgesteld zijnde het herstellen eener schrijffout in de dispositie, waarbij ten vorigen jare aan R. W. Nijsingh c. s. te Leggelo is vergund het leggen van eenen overval in den Stuwdijk der Drentsche Hoofdvaart tusschen de Veene- en Haar-schutsluizen, is besloten, dat stuk ter inzage te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Is gelezen eene missive van Ged. Staten, daarbij mededeelende, dat zij onlangs zich hebben gewend tot den Minister van Binnenlandsche Zaken, om inlichtingen nopens den stand der zaak betrekkelijk de verbetering van het Meppelerdiep, en dat door den Minister in antwoord daarop is berigt, dat die zaak, waarmede in het naauwste verband staat het tarief van regten van doorschutting aan de Staphorster schutsluis te Zwartsluis, zich nog op hetzelfde standpunt bevindt als in de maand April 1854, en dat de betrekkelijke stukken zijn gerenvoijeerd aan Gedeputeerde Staten van Overijssel, van wie ter dezer zake nog geen antwoord is bekomen; wordt besloten, dat stuk ter inzage van de Leden te doen voorliggen en donderdag aan de orde te stellen.

Wordt gelezen eene missive van Dezelfden, daarbij voorstellende, om art. 2, 1e gedeelte, van de Instructie voor den Ontvanger van het afvaartsgeld op de Drentsche Hoofdvaart, die thans tevens is benoemd tot Burgemeester van Dwingelo en aan wien voorloopig is vergund, om zijne standplaats te houden aan de Dieverbrug, te wijzigen, als volgt:

″De ontvanger van het afvaartsgeld op de hoofdvaart zal moeten wonen en kantoor houden aan de Hoofdvaart tusschen de Beilervaart en de Dieverder schutsluis." en aan dit art., met behoud van het daarin bepaalde, het navolgende toe te voegen: ″De Ontvanger zal toezien en zich zooveel mogelijk verzekeren, dat het afvaartsgeld tot het verschuldigde bedrag betaald wordt. Hij zal den diepgang der geladene vaartuigen verifiëren;"

Waarop is besloten, dat stuk ter inzage van de Leden te doen voorliggen en aanstaanden vrijdag aan de orde te stellen.

Gelezen zijnde eene missive van Gedeputeerde Staten, daarbij voorstellende, om, in verband met de voorgedragene wijziging van de instructie van den ontvanger van het afvaartsgeld op de Drentsche hoofdvaart, mede te besluiten tot wijziging van art. 42 1e alinea van het reglement op de Hoofd- en Beilervaarten, in de volgende bewoordingen:

″De schippers zullen ten kantore van den ontvanger van ″het afvaartsgeld, wanneer zij voorbij het huis varen alwaar dat kantoor gehouden wordt, en, aldaar niet voorbij ″komende, aan den eersten vallaatmeester het verschuldigde ″afvaartsgeld betalen," terwijl tevens door dat collegie wordt voorgesteld, aan 't einde van dat artikel de volgende woorden te plaatsen: ″Bij gebreke van die betaling ″zullen zij de vaart niet mogen afvaren," en eindelijk nog, om uit den 1sten regel van art. 13 de woorden ″te Smilde" te doen wegvallen; is besloten, ook dat stuk ter visie van de leden te doen voorliggen en vrijdag aan de orde te stellen.

Door Gedeputeerde Staten wordt medegedeeld, omtrent de den 9 November 1854 aan hen gedane opdragt tot het ontwerpen van een nieuw reglement op den ijk der boter- en honigvaten, dat er nog aanhangig is een door eene commissie uit de Staten ontworpen reglement, waaromtrent door de vergadering nog geen besluit is genomen, en dat op dat ontwerp zijn gevraagd de consideratien van de Kamer van Koophandel en Fabrijken te Meppel, mitsgaders van het Provinciaal Genootschap ter bevordering van den Landbouw dat de eerste afdeeling van dat Genootschap, die van Meppel in de eerste plaats heeft verklaard, dat het haar zeer wenschelijk voorkwam, aan de Hooge Regering het verlangen kenbaar te maken, dat een algemeen reglement of eene wet over dit ontwerp worde vastgesteld, voor het geheele Rijk geldig, als zullende van eene nuttige werking zijn, en daardoor, zoo voor den handel als voor den landbouw, vele moeijelijkheden worden vermeden; dat uit de telkens afgebrokene handeling dezer zaak wel mag worden afgeleid, dat ze moeijelijk provinciaal te regelen is; dat Gedeputeerde Staten aan Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken hebben gevraagd, of dit onderwerp niet bij eene wet of bij een maatregel van algemeen bestuur te regelen zou zijn; en dat de vergadering zal dienen te beslissen, of 's Ministers antwoord dienaangaande zal dienen te worden afgewacht, vóór dat de zaak worde behandeld, dan of het door eene commissie uit de Staten opgemaakte ontwerp thans in discussie zal worden gebragt. Wordt besloten, het betrekkelijke verslag van Gedeputeerde Staten ter inzage te doen voorliggen, om vrijdag aanstaande aan de orde te worden gesteld.

Gedeputeerde Staten zenden de rekening der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven van dit gewest over 1853, waarvan de cijfers door de Algemeene Rekenkamer deugdelijk zijn verklaard. Gesteld in handen eener commissie, waartoe door den Voorzitter worden benoemd de leden Jhr. Mr. H. G. van Holthe tot Echten, Mr. H. Pelinck, Mr. J. P. Willinge, W. F. Kijmmell en Jhr. H. J. P. van der Wijck, ten fine van onderzoek, consideratien en advies.

Door Gedeputeerde Staten ingezonden zijnde de concept-begrooting der enkel Provinciale en Huishoudelijke Inkomsten en Uitgaven voor 1856, is besloten, dat stuk ten fine van onderzoek, consideratien en advies te stellen in handen eener Commissie, waartoe de Voorzitter benoemt de Leden Mrs. Johs. Tonckens, J. T. Homan, Jhr. de Milly, J. T. Nijsingh, en W. Tonckens.

Wordt gelezen een adres van Kerkmeesters der Israëlietische Bijkerk te Sleen, verzoekende een subsidie uit de fondsen der Provincie, voor den bouw van eene kerk, eene school en een kerkelijk bad, en vergunning tot het houden eener algemeene collecte tot dat doel in deze Provincie; waarop is besloten, dat stuk om consideratien en advies te renvoijeren aan de laatstgenoemde Commissie.

Gedeputeerde Staten zenden drie adressen van H. Eemten c. s. in de Wijk, H. Eleveld c. s. te Zuidwolde en K. H. Dekker c. s. te Koekange, daarbij respectievelijk subsidiën verzoekende uit de Provinciale fondsen voor den aanleg van eenen kunstweg van Meppel, over genoemde plaatsen, naar Hoogeveen, en twee adressen van H. A. Koster c. s. in de Wijk, en W. J. Hooijer c. s. te Ruinerwold, daarbij eenige bedenkingen mededeelende over de geprojecteerde rigting van dien weg. Commissoriaal bij de leden Mrs. J. Tonckens, A. Slingenberg, J. Oosting en C. W. E. Kijmmell en J. Nijenhuis.

Door Gedeputeerde Staten wordt medegedeeld eene gunstige beschikking van den Min. van Binnenl. Zaken, om van wege het Rijk toelagen te verleenen, ten einde het rondëten bij de ingezetenen van eenige onderwijzers in gehucht-scholen te doen ophouden; wordende door gemeld Collegie tevens voorgesteld, om ook uit de Provinciale fondsen daartoe bij te dragen. Commissoriaal bij de leden benoemd tot onderzoek der concept-begrooting van enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven voor 1856.

Gedeputeerde Staten leggen ter Vergadering over een nieuw opgemaakt Register der huis- en plaatsgelden te Smilde, onder mededeeling, dat van den verkoop dier uitgangen, waartoe door de Staten vroeger werd geraden, niet zal kunnen komen, omdat het regt van vordering is verjaard. Wordt besloten, dat stuk ter visie te doen voorleggen en aanstaanden vrijdag aan de orde te stellen.

Wordt gelezen eene missive van Ged. Staten, ten vervolge op hetgeen in het Verslag nopens den toestand der provincie ten aanzien van de te graven Noord-Willemsvaart, van Assen naar Groningen, is gezegd, in afschrift mededeelende het gemeenschappelijk rapport, door Ged. Staten van Groningen en van Drenthe omtrent de ontworpene concept-acte van concessie aan Z. E. den Min. van Binn. Zaken ingezonden, mitsgaders de bijzondere consideratien, door de Drentsche Gedeputeerden daarbij overgelegd, en voorts mededeelende, dat bij hen den 2den der loopende maand is ontvangen eene missive van den heer Commissaris des Konings in deze Provincie van 30 der vorige maand, met 8 bijlagen, over een door den heer Ingenieur P. J. de Quartel, te Assen, ontworpen nieuw plan voor de daarstelling van gezegd Kanaal, bij welk plan wordt voorgesteld het leggen van *vier* schutsluizen en het plaatsen bij ieder daarvan van een voldoend stoomgemaal, om het noodige water uit het Punterdiep op het bovenpand der Drentsche Hoofdvaart te brengen. De ontwerpers, de heeren van Ittersum c. s., hierover gehoord zijnde, hebben verklaard, zich met dat plan niet te kunnen vereenigen, maar drie in plaats van vier schutten te verlangen, en bovendien, dat de kosten van onderhoud en bediening der stoomgemalen, mitsgaders van brandstoffen enz. voor ⅔ worden gedragen door de provincie Drenthe, aan welker bestuur wordt vrijgelaten, om met de Drentsche Kanaal-Maatschappij of met anderen, die bij een altijd voldoenden waterstand op het bovenpand der Drentsche Hoofdvaart belang hebben, zoodanige schikkingen te maken, als het zal dienstig achten. Gedeputeerde Staten, die deze zaak evenmin hebben kunnen onderzoeken als ter behandeling voorbereiden, brengen de stukken over, zoo als ze die hebben ontvangen, ten einde de Staten er op zouden kunnen besluiten naar rade, of ze weder renvoijeren aan Gedeputeerde Staten, ten fine van onderzoek, consideratien en advies. — Wordt besloten, de stukken ter visie van de leden te doen voorliggen en overmorgen aan de orde te stellen.

Gedeputeerde Staten leggen over een concept-reglement voor het veenschap ″de Oostermoersche en Zuidenveldsche veenen, van Eext tot Valthe ingesloten," opgemaakt naar aanleiding van het reglement op de verveeningen in dit gewest. Commissoriaal bij de leden Mrs. Sluis, L. Carsten, C. E. Kniphorst en A. H. Witsenborg en H. van Veen.

Op eene voordragt van Gedeputeerde Staten, om aan de Diakonie der Hervormde gemeente van Hijkersmilde en Kloosterenveen uit de kas ad pios usus aldaar te verleenen eene som van ƒ 296,80½, tot voorziening in een te kort bij hare administratie wordt besloten, dat stuk om consideratien en advies te stellen in handen eener commissie, bestaande uit de leden Sluis, L. Carsten, Kniphorst, Witsenborg en van Veen.

Wordt door Gedeputeerde Staten overgelegd een adres

van leden der Hervormde gemeente te Hijkersmilde en Kloosterveen, een subsidie verzoekendo tot gedeeltelijke goedmaking der kosten van den bouw eener predikantswoning bij de hulpkerk te Bovensmilde. Commissoriaal bij de leden Sluis, L. Carsten, Kniphorst, Witsenborg en van Veen.

Gelezen zijnde een adres van H. Koster en 167 anderen, alle binnenschippers, het Zwolsche diep bevarende en woonachtig te Zwartsluis, Zwolle enz., onder overlegging van eene gedrukte brochure betrekkelijk hunne bezwaren, nader de tusschenkomst der Staten van Drenthe verzoekende, ter bevordering, dat van de schepen, minder diepgaande dan 1,65 el, bij het doorvaren van dat diep geen tol worde gevorderd, en dat de afsluiting van dat diep, bij Genemuiden, worde weggeruimd; is besloten, dat stuk te stellen in handen eener commissie, bestaande uit de leden Mr. H. Vos, Mr. L. Homan, J. de Jonge, H. Roelink en J. Caspers.

Door Gedeputeerde Staten wordt medegedeeld een verzoek van de Diakonie der Hervormde gemeente te Hijkersmilde en Kloosterenveen, om verhooging der bezoldiging van den vasten boekhouder bij die Diakonie van *f* 100 „ tot *f* 200-„; is besloten, dat stuk te stellen in handen van de commissie, bestaande uit de heeren Sluis, L. Carsten, Kniphorst, Witsenborg en van Veen.

Gedeputeerde Staten doen rapport betrekkelijk het daargestelde Museum van Drentsche Oudheden, met uitnoodiging aan de leden der Staten, om die inrigting te bezigtigen; welk stuk ter visie wordt voorgelegd, om vrijdag aan de orde te worden gesteld.

Is gelezen eene voordragt van Gedeputeerde Staten, om, met behoud van den tolboom op den provincialen straatweg tusschen Assen en Rolde, vroeger bij *den Aanleg* ten oosten van de Duurserbrug hebbende gestaan, doch onlangs naar Steendijk, bij Assen, overgebragt, ter voorkoming van tolontduiking, eene tweede gabel te plaatsen onder de Gemeente Rolde, en tot dat einde aan te koopen een perceel gronds, gelegen ten noorden van den weg en ten oosten van de Duurserbrug, tot welks afstand, tegen taxatie van de koopwaarde, de eigenaar zich genegen heeft verklaard. Hierop wordt besloten, dat stuk ter visie te doen voorliggen en vrijdag aan de orde te stellen.

Ter tafel gebragt zijnde een adres van Kerkvoogden der Christelijke Afgescheidene Gemeente te Smilde, waarbij wordt verzocht een subsidie uit de kas ad pios usus aldaar, tot de kosten van vertimmering van hun kerkgebouw; is besloten, dat stuk in handen te stellen van de Leden Sluis, L. Carsten, C. E. Kniphorst, Witsenborg en van Veen, om daarop te dienen van consideratien en advies.

Gelezen zijnde een adres van de Raden der Gemeenten Hoogeveen, de Wijk, Zuidwolde en Avereest, waarbij zij aanbevelen den aanleg van eenen kunstweg van af de zoogenaamde Tipbrug te Meppel, dóór de Gemeenten de Wijk en Zuidwolde, naar Hoogeveen, met eenen zijtak naar Avereest, en daarvoor Rijks- en Provinciale subsudien verzoeken; is besloten, dat stuk te renvoijeren, ten fine van consideratien en advies, aan de Commissie bestaande uit de Leden J. Tonckens, Slingenberg, Oosting, C. W. E. Kijmmell en Nijenhuis.

Door den Voorzitter wordt medegedeeld, dat hij de benoeming van een Buitengewoon Lid van Gedeputeerde Staten, welke betrekking door het overlijden van het Lid Jb. de Jonge Sr. is vacant geworden, op aanstaanden donderdag aan de orde wenscht te stellen.

Door het lid Jhr. R. A. van Echten van Holthe wordt voorgesteld, om de missive van Gedeputeerde Staten betrekkelijk het Reglement op de Boter- en Honigvaten, op morgen, woensdag, aan de orde te stellen, ten einde de Vergadering beslisse invoege bij die missive in overweging wordt gegeven; — waarop door den Voorzitter wordt medegedeeld, dat hij geen plan had, om op woensdag vergadering te houden, maar dat hij de zaak op donderdag aan de orde zou wenschen gesteld te zien; met welke mededeeling door den heer van Echten van Holthe genoegen wordt genomen.

Daarna is de Vergadering gescheiden tot donderdag middag, 5 Julij, ten één uur.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur der *Provinciale Drentsche en Asser Courant!* ik verzoek voor onderstaande opmerking een plaatsje in deszelfs blad:

Brengen de reglementen in derzelver toepassing wel altoos het gewenschte nut aan? dit is eene vraag.

Bij de aanhoudende droogte, welke gedurende dit voorjaar heeft plaats gevonden, werd er door Zweeler en Bennevelder ingezetenen verzocht, met mijn schut in het Drosten diep het water te schutten, opdat het vee in de weiden bij de uitgedroogde sloden weder drinken konde krijgen.

Geheel niet op de gedachte komende, dat ik daarmede in het lijden zou geraken, vond echter de heer Burgemeester van Oosterhesselen en Zweelo zich niet vrij, de schutting van het water te gedogen; maar proces-verbaal daarvan op te maken, aangezien de tijd van schutten volgens het reglement verstreken was. De wethouder *Eefting* en schouwheer *H. Nijhof*, die mij beide, de eerste door mijn meijer de andere door mijn arbeider verzocht hadden, het water te schutten, schijnen ook tot de overtuiging te zijn gekomen, dat het ophouden van het water ongeoorloofd was, want de eerste is de medeonderteekenaar van het Procesverbaal.

Daar nieuwe zaken zich opdoen, kan de beschouwing daarover niet achter blijven.

Dikwijls had ik den heer Ingenieur van de Drentsche Kanaal-Maatschappij opgemerkt, het waterpeil van het Drosten diep in mijne buurt op te nemen, hetwelk mij uit belangstelling voor de verlenging der Hoogeveensche vaart de gelegenheid deed opzoeken, om deswegens het belang aan den heer Ingenieur te leeren kennen, hetwelk men bij eene opstuwing van het water in het Drosten diep kan hebben; waaromtrent ik op de beleefdste wijze ben ingelicht geworden.

Eene hoogst belangrijke opmerking is deze, dat nadat ik het pas vlietende beekje, drie dagen geschut had, was het water 1½ voet gerezen en de uitgedroogde sloden van p. m. 100 bunders hooi en weideland met water gevuld, acht dagen later was het aan de zomen der sloden zigtbaar, hoe de groei van het gras daardoor was bevorderd.

De hoogte die het water in het Drosten diep, bij eene droogte, zooals in dit voorjaar heeft plaats gehad, na drie dagen schutten bereikte, stelt het bij mij niet twijfelachtig, of door eene tijdige ophouding van het water in het Drosten diep zal het geheele benedenpand van de Hoogeveensche vaart gevoed kunnen worden en zullen de p. m. 1000 bunders hooiland door bevloeijing minstens 1000 voer hooi meer opleveren.

Klenke, 29 Junij 1855

H. J. P. VAN DER WIJCK.

Met verwondering zien de inwoners van Coevorden, dat men in zooverre van het project voor een kunstweg tusschen deze stad en Balen is afgeweken, dat men voornemens is, het tolhek, in stede van bij het Roomsche kerkhof, aan deze zijde van het huis des heeren *Meuge* te plaatsen, kennelijk in het nadeel van Coevordens ingezetenen, derzelver markt en ten nadeele van den tol; immers zullen nu de wagens, die van Steenwijksmoer turf aanbrengen, voor het kleine eindje weg tol moeten betalen, en indien de boeren al niet tegen het betalen van den tol opzien, zullen ze den weg tot op drie minuten afstands zonder betaling kunnen passeren en dáár op één wagen den last van vier leggen; daarenboven zullen de bewoners van Dalen het grootste deel van den weg zonder tolbetaling kunnen gebruiken. Naar wij vernemen, zullen eenige inwoners van Coevorden zich hierover aan heeren Ged. Staten wenden.

Coevorden. X,

De heer jhr. *H. J. P. van der Wijck*, op den huize Klenke, wordt door middel dezer Courant openlijk dank toegebragt voor de langdurige diensten, der Gemeente Sleen in de betrekking van Ontvanger van 's Rijks Dir. belastingen bewezen. In de door Z.HoogW.Geb. nog bekleed wordende gewigtige betrekking, die van Provinciaal Vertegenwoordiger, wordt zij en hare belangens Z.H.W.Geb. bij vernieuwing aanbevolen.

Eenige ingezetenen van Sleen.

CORRESPONDENTIE.

Door volslagen plaatsgebrek zijn wij buiten de mogelijkheid eenige berigten en ingezondene stukken en o.a. dat voor den verteller op te nemen.

ADVERTENTIEN.

SCHOONOORD.

De commissie voor de godsdienstige belangen van Schoonoord, heeft het genoegen te kunnen berigten, dat de inwoners van Schoonoord zelve voor eene som van bijna *f* 80,00, en die van Sleen voor *f* 70,00 hebben geteekend; terwijl bij den eerst ondergeteekende, sedert de vorige opgave nog is ingekomen: van den Heer M. *f* 2,50, van de jonge juf. W. *f* 1,00, collecte op de klassikale vergadering te Coevorden *f* 16,00 van Mej. de wed. B. *f* 5,00, van de jonge jufv. P. *f* 1,00, van den heer T. *f* 10,00. Schoonoord blijft dringend aanbevolen.

De commissie voornoemd.
J. W. LIEFTINCK Prd. te Odoorn.
H. NIEMEIJER Prd. te Sleen.
R. P. REDDINGIUS Prd. te Zweeloo.
W. LANGEVELD te Schoonoord.

GETROUWD:

H. A. STEENMEIJER,
gepens. kaptn. van het Ned. O. I. leger,
met
J. M. BRUINS.

Hardenbergh, 29 Junij 1855.

Heden is voorspoedig van eene DOCHTER bevallen MARIA HIJMANS, echtgenoote van

Dr. D. COHEN.

ASSEN, 30 Junij 1855.
Eenige kennisgeving.

WINSCHOTEN den 1 Julij 1855.

Bevallen van een' ZOON Vrouwe A. Baronnesse DE VOS VAN STEENWIJK, geliefde Echtgenoot van

Mr. J. GOCKINGA,

Eenige kennisgeving.

P. S. VAN DER SCHEER, boekhandelaar te Winschoten, heeft op heden uitgegeven:

P. S. VAN DER SCHEER,
de Valtherbrug,
HAAR GERMAANSCHE OORSPRONG,
EN HET WAARSCHIJNLIJK DOEL WAARTOE ZIJ GELEGD KAN ZIJN.
EEN OUDHEIDKUNDIG ONDERZOEK.

Prijs buiten inteekening . . . . *f* 1.50.

Alle boekhandelaren en postdirecteuren nemen bestellingen hierop aan.

Winschoten, 27 Junij 1855.

De ondergeteekende verlangt een' **ONDERMEESTER** van den **3den** of **4den Rang**, tegen **goed loon.**

Assen den 3 Julij 1855.

J. L. SCHENKEL.

EEN ONDERMEESTER VAN RANG,

ook geschikt om als **VOORLEZER** werkzaam te zijn, kan tegen 1° Augustus of September e. k. geplaatst worden bij K. HENSEMS, te Hoogeveen.

Men adressere zich franco, doch liefst in persoon.

EEN OF TWEE KLEERMAKERSKNECHTEN,

hun WERK geheel of ten deele verstaande, kunnen direct *WERK* bekomen bij G. GREVENSTUK te Oosterwolde, in Friesland. BRIEVEN FRANCO of in PERSOON.

Volgens een artikel in de *Amsterd. Ct.* dd. 26 Junij jl., zal, in de eerste vergadering van de Prov. Staten van Overijssel, de Tolquestie van het Zwolsche Diep worden behandeld.

Door de gezamenlijke Binnenschipperij is ten vierde male eene brochure uitgegeven ter toelichting van die Tolquestie, waarvan aan ieder lid der Prov. Staten een exemplaar is toegezonden.

Dewijl men dikwerf heeft beweerd, dat de thans bestaande als weinig bezwarende moet geacht worden, zoo vermeenen de Beurtschippers het Veer bedienende tusschen Zwolle en Amsterdam, niet beter te kunnen doen, dan de maatstaf op te geven tusschen het door hen te betalen last- of tonnegeld aan het Rijk en te betalen tol op het Zwolsche diep.

Van de beurtschepen het Veer bedienende tussc[hen] Zwolle en Amsterdam, welke gemiddeld 84 to[n] groot zijn, wordt door elk van hen 's jaarlijks het Rijk betaald . . . . *f* 3[…]

Terwijl voor diezelfde schepen, indien zij slechts maand varen, door elk van hen aan Tol of Kribbe moet worden betaald . . . . *f* 39[…]

De gezamenlijke Beurtschippers, het Veer bedienende tusschen Zwolle en Amster[dam].

BURGERLIJKE STAND.

SMILDE, 1 Junij—1 Julij. *Bev.* G. Betten geb. Etten, va[n] R. Emming geb. Nijland, van z.; W. Meijering geb. Da[…] van z.; A. Dorren geb. Pomper, van z.; H. Drenthen geb. […]man, van d.; A. K. Ossel geb. Drenth, van z.; L. J. […]mann geb. Klok, van z.; H. Jut, geb. de Vroome, va[n] A. Bolhuizen, geb. van Velzen, van d.; H. Wisman, geb. H[…] van z.; H. van Oort, geb. de Vries, van d. — *Overl.* H. […]kee, vl. ruim 14 j.; A. G. Bakker, weduwnaar, 69½ j. […] Hovingh, ml. geh., bijna 55 j.; G. Bezema, vl. ruim 1[…] A. Zwiers, vl. 18 j.; B. Strijker, vl. 6 j.; E. Hummel, vl. […] A. Nooi, weduwnaar, 75 j.; W. Huizing, ml. 28 j. en 9 […] H. C. Hatzmann ml. 2 d.; K. Huizing, ml. 21½ j.; H. P[…]per, ml. bijna 7 j.; S. Casemier, weduwe, 68 j.; P. Zw[…] vl. 5 m., W. A. Debs, vl. 7 w.; W. de Vries, vl. bijna 2[…] *Geh.* R. Schans met G. Eleveld; P. van der Ven met A. K[…]ker; M. Fernhout met G. de Vries; J. Gijsolf met C. D[…]mond; H. W. van de Boer met H. de Boer; J. H. Winters […] J. de Vries.

HOOGEVEEN, 24 Junij—1 Julij. *Ondertr.* T. Regelink e[n] […] Koen. — *Geh.* J. Otten met A. Kok; H. de Jonge met A. […] *Bev.* E. van Zuiden geb. Koppel, van z.; H. E. Boer […] Eleveld, van d.; G. Magrie geb. Mesken, van z. — *Overl.* […] Bruggenwirth, ml. 3 m.; A. van Buren, ml. 1 j. en 4 […] G. Coelingh, echtgenoote van G. L. Hofsteenge, ruim 5[…] voorts een levenloos kind van G. Doldersum en H. Groote.

MEPPEL. 22—29 Junij. *Bev.* G. ter Steeg geb. Kok, va[n] […] L. Bos geb. Pleket, van z., R. Steenbergen geb. Tabak, […] d.; H. Krikken geb. Brink, van d.; J. A. van der Veen […] Steffens, van d.; E. ten Wolde geb. Dolsma, van z. — O[…] H. ten Kate, vl. 10 m.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 3 *Julij.*

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	*f* —.—	Boekweit, zand	64	N.pd.	*f*
„ N. Oml.	70	„	„ 13.35	„ „	66	„	„
dito.	72	„	„ 14.15	„ veen	64	„	„
„ „ Old.	70	„	„ 13.15	„ „	66	„	„
„ „ „	72	„	„ 13.85	Paardeboonen. .	*f*	8.25	à
Rogge, N. Inl.	64	„	„ 9.20	Groene Erwten.	„	—.—	à
„ „ „	66	„	„ 9.60	Graauwe „	„	0.00	à 0
„ „ „	68	„	„ 10.00	Koolzaad . . .	*f*	00.00	à 0
Haver, N. dikke	40	„	„ 4.30	Gort, grove .	„	10.25	à 1
„ „	42	„	„ 4.50	Gort, parel ,	„	14.00	à 1
„ Voer	36	„	„ 3.90	Olie, raap per vat		52.00	à
„ „	40	„	„ 4.30	Raapkoeken			à
„ Zwarte	36	„	„ 3.70	Lijnkoeken		—.—	à
„ „	40	„	„ 4.10	Boter ¼ ton. . . .		—.—	à
Garst, N. wint.	54	„	„ 5.85	Boter ⅛ „			à
„ „ „	56	„	„ 6.25				
„ „ zomer	56	„	„ 0.—				
„ „ knob.	60	„	„ 6.25				

Tarwe slap en tot iets lager prijzen moeijelijk te plaatsen. Rogge weder 20 c. en Boekweit 10 c. lager verkocht. — G[…] mede niet dan 15 c. lager te plaatsen. — Dikke Haver bij[…] een doen; Blanke Voer 10 c. lager; Zwarte als voren. — B[…]nen minder gevraagd. — Gort flaauw.

STEENWIJK, 2 Julij. Rogge *f* 9,00 a *f* 10,50. — B[oek]weit *f* 9,25 a *f* „,—. — Boter per ⅛ ton *f* 19.00 a *f* —,—.

ZWOLLE, 28 Junij. Tarwe *f* 16,25 a *f* 14,50. — Ro[gge] *f* 11,25 a *f* 10,30. — Boekweit *f* 9,20 a *f* 8,50. — Aardapp[elen] *f* 4,25 a *f* 2,75. — Boter per ⅛ ton *f* 19,62⁵ a *f* 19,12⁵; p[…] *f* 0,95 a *f* 0,85.

OLDEMARKT, 30 Junij. Boter ¼ v. *f* 40.00 a 00.00.

HEERENVEEN, 30 Junij. Rogge *f* 10.40. Boter p. ¼ v. *f* 4[…]

NOORDWOLDE, 28 Junij. Rogge *f* 10,00 a *f* 10,25. — Boter N. ℔ *f* 0.93 a *f* 0.97.

AMSTERDAM, 2 Julij. TARWE lusteloos, alleen bij k[lei]nigheden aan hoogbenoodigden verkocht: 128 ℔ bonte P[ool]sche *f* 500, 506, 510; 127 ℔ dito *f* 480, 485; 128 ℔ Deen[sche] *f* 470; 130 ℔ Lubecker *f* 490; 126 ℔ oude Pommer *f* 455; […] ℔ Kubanka *f* 490. Laat beurs bij partij Poolsche iets lager gegeven, als 127 ℔ bonte *f* 485. In veiling verkocht: circa […] last 122, 123 ℔ oude en nieuwe witb. Poolsche *f* 460; cir[ca] […] last 123 ℔ dito *f* 460; circa 36 last 123 ℔ dito opgeh. tot *f* […] doch later uit de hand verkocht. Voorts nog opgehouden: […] 61 last 123, 124 ℔ bonte Poolsche *f* 470, 471; circa 24 […] 126, 127 ℔ dito *f* 480; circa 8½ last 122 ℔ dito *f* 455. […] 6 last 122 ℔ dito niet geveild. — ROGGE mede lustel[oos] en aan hoogbenoodigden alleen bij kleinigheden verkocht; 1[…] 122 ℔ Pruissische *f* 326, 330; 119 ℔ Zweedsche *f* 295, 3[…] 123 ℔ Pommer *f* 321, 325. — GARST en HAVER zonder h[an]del. — BOEKWEIT iets flaauwer; 124 ℔ Amersfoortsche *f* […] KOOLZAAD £ ½ lager; op 9 v. Olie in Oct. £ 88½. […] LIJNZAAD zonder handel. — RAAPOLIE met weinig ha[ndel] prijshoudend; op 6w. *f* 54½; Vlieg. *f* 53¼; 1o. Sept. *f* 51[…] Oct., Nov. en Dec. *f* 51¾, ½. — LIJNOLIE dadelijk in […] doen, op termijn iets hooger; op 6w. *f* 41¾; Vl. *f* 40½; […] Sept. *f* 41¾. — HENNEPOLIE op 6w. *f* 45¾; Vlieg. *f* 4[…] RAAPKOEKEN per 1040 stuks *f* 90 a 94. — LIJNKOEK[EN] per 104 stuks *f* 13 a 15. — MOUTWIJN *f* 18 per vat co[nt.] met weinig vraag. — JENEVER 100 % Amst. proef *f* […] 22½ per vat cont.

3 Julij. Rogge onveranderd.

226STE STAATS-LOTERIJ. VIJFDE KLASSE.

16de Lijst. No. 10371 een prijs van *f* 1000 en eene pr[emie] van *f* 30000. No. 919 *f* 1000. Nos. 2918, 7508, 10277, […] 19230 ieder *f* 400. Nos. 1408, 3037, 6557, 12008, 14[…] 15541, 16087, 16734, 17609, 18307 en 19423 ieder *f* 100. 17de Lijst. No. 7417 premie *f* 5000. Nos. 1435 en 11352 i[eder] *f* 200. Nos. 12498 en 15089 ieder *f* 100.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 2 *Julij.* 1855.

			GEBLEVEN.				GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	63	*Polen*, Oblig.	4	pct.	70[…]
„ „	3	„	75⅛	*Spanje*. Oblig.	1½	„	[…]
„ „	4	„	93¼	Obligatiën	3	„	30[…]
Amort. Synd.	3½	„	90⅜	Binnenl.	3	„	[…]
Handelm.	4½	„		Amortisable			[…]
O. I. Leening	4	„	92¾	Bewijz. Coup.			
Aand. Holl. Spoorw				*Oostenrijk*,			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	100	Oblig. Goll	5	„	56[…]
Haarl. Meer	5	„		„ „	4	„	61[…]
Rusl. Ob. Hope	5	„	103½	„ Metal.	5	„	79[…]
Dito 1828/29	5	„		„ „ N.	5	„	81[…]
Cert. 1831/33	5	„		„ „	2½	„	
Dito 1840	4	„	78⅝	*Belgie*, Cert.	2½	„	51[…]
Dito Stieglitz	4	„	77¾	Rothschild	2½	„	99[…]
Ins. in Assign.	6	„		*Portug.*, Oblig.	3	„	
Cert. van dito	6	„	60¾	„	4		
				Amerika Bank-Act.			

GEDRUKT BIJ **GRATAMA** TE ASSEN.

BIJBLAD, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 4 Julij 1855.

BRIEF, door H.H. Gedeputeerde Staten van Drenthe, onder dagteekening van 8 Mei j.l., gerigt aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, omtrent de rigting van den spoorweg in de noordelijke provinciën des Rijks.

Door den heer Commissaris des Konings in dit gewest is ter tafel van ons collegie overgelegd eene missive van Uwe Excellentie van 30 Maart j.l. no. 141 3de afdeeling B, geleidende een afschrift van de beschikking van 24 te voren no. 139 3de afdeeling B, waarbij door U HoogEdelGestr. daartoe door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd, aan de heeren *C. S. Sixma baron van Heemstra c. s.* voorloopige concessie is verleend tot den aanleg en de exploitatie van een spoorweg van de haven van *Harlingen*, over of langs *Franeker*, *Leeuwarden*, *Meppel*, *Zwolle* en *Almelo* tot de Hannoversche grenzen in de rigting van *Rheine*, met eene lijn van *Leeuwarden* tot *Groningen*.

Uwe Excellentie geeft aan 's Konings Commissaris bij den voormelden brief te kennen, dat aan de firma *Balkema* toezegging was gegeven voor eene meer uitgebreide concessie, dat deze echter tot geene uitkomst heeft geleid en dat te vergeefs is beproefd de heeren *van Heemstra c. s.* over te halen, zich tot de gelijktijdige uitvoering der voor het oogenblik ontbrekende lijnen te verpligten.

Schoon ons collegie van die *ontbrekende lijnen* geene juiste aanwijzing heeft, zoo meenen wij te mogen aannemen, dat daaronder behoort eene lijn van *Meppel* over *Assen* naar *Groningen*, de zoodanige althans, waardoor de provincie *Drenthe* zou zijn doorsneden en in spoorwegverbinding met andere provinciën en het buitenland gebragt.

Uit de nieuwspapieren hadden wij wel is waar gezien, dat er met de heeren *Heemstra c. s.* over eene spoorweg-concessie werd onderhandeld, doch meenden geene vrijheid te hebben de regering, hangende die onderhandelingen, op de belangen van Drenthe te wijzen. Uit bloote nieuwstijdingen aanleiding te nemen tot vertoogen bij de Regering, oordeelden wij, dat niet passend is. Daarenboven stonden wij vast in de overtuiging, dat de Hooge Regering geene spoorweglijn in de noordelijke provinciën zou concessionneren, waarvan het gevolg kon worden het *isolement* van een aanzienlijk deel daarvan. Was die overtuiging bij ons gevestigd, in 't algemeen op gronden van staatsbelang, wij meenden ook te weten, dat deswege van wege Uwer Excellenties departement de verzekering gegeven was.

Het zal Uwe Excellentie dan ook niet bevreemden, dat wij door het berigt der verleende concessie levendig zijn getroffen, te meer, omdat wij niet durven aannemen met U HoogEdelGestr., dat die concessie voor ons gewest op den duur nog gegrond vooruitzigt zou laten op verdere uitbreiding van het spoorwegnet in het belang van Drenthe.

Desniettegenstaande ligt het niet in onze bedoeling Uwe Excellentie met onze klagten lastig te vallen, en te vragen de verwezenlijking van 't geen de Regering ondoenlijk gevonden heeft. Wij eerbiedigen daarvan de redenen.

Wij willen alleen vragen, dat de Hooge Regering, in 't geen waarin zij nog vrij is, *in de bepaling der lijnen*, de belangen onzer provincie moge op het oog houden.

Wel is waar die rigting regelt zich naar de aangewezene hoofdpunten, doch wij meenen, dat, met behoud daarvan en van de geheele voorloopig verleende concessie, aan de lijnen eene rigting te geven is, die onze provincie in betere verhouding brengt tot den geprojecteerden weg, zonder aan het belang der onderneming of aan het algemeen belang in 't minste te kort te doen, maar die zelfs tot bevordering van beide strekken zal. Wij bedoelen de verwezenlijking van een denkbeeld, dezer dagen in eene brochure medegedeeld door Mr. *L. Oldenhuis Gratama*, regter in de Regtbank te Assen. Deze stelt voor, den weg van *Leeuwarden* naar *Meppel* met eene buiging naar het oosten regtlijnig te doen loopen op het dorp *Haule* in de voormalige grietenij Ooststellingwerf, en van daar regtlijnig op Meppel, terwijl ook van uit *Haule* de lijn, die *Leeuwarden* met *Groningen* verbinden moet, regtlijnig op laatstgemelde plaats zou loopen.

In eene *betere* verhouding, hebben wij gezegd, zou deze lijnrigting onze provincie brengen tot den weg; dit vooronderstelt kennis van een bestaand plan ten tegendeel. Die kennis nu hebben wij niet, maar van ter zijde hooren wij, dat het denkbeeld der concessionarissen is, om van *Leeuwarden* den weg *langs Heerenveen en Steenwijk* naar *Meppel* te leggen; en wij kunnen dit te meer als waar aannemen, omdat de *Friesche aanvragers* zeker, zijn zij daarin vrij, den weg zoo lang mogelijk op het territoir hunner provincie zullen willen houden.

Wij vertrouwen echter, dat Uwe Excellentie bij de bepaling der lijnen ieder *zuiver provinciaal element* zult willen zien ter zijde gesteld, voor 't belang van 't algemeen, voor het nationaal belang, dat in zich bevat de belangen van alle onderdeelen der natie en daardoor van al het territoir, door deze bewoond.

Het is door den heer *Gratama* in de bedoelde brochure teregt gezegd, dat een spoorweg in het nationaal belang het best wordt aangelegd, zóó, dat met inachtneming van den natuurlijken afstand, de aangelegen gedeelten van het rijk gelijkelijk worden bevoordeeld.

In die brochure is voorts met meerderen uiteen gezet, hoe, buiten dit nationaal belang, vele *rijks*belangen zoodanigen aanleg van den spoorweg in de noordelijke provinciën vorderen.

Wanneer nu de Regering, met vasthouding aan de bepaalde punten, de zaak gelieft te beoordeelen op zich zelf, bezield met gelijke zorg voor al de onderdeelen van het rijk, die aan die zorg zijn toevertrouwd, dan zal zij moeten komen tot het besluit, dat het aangegeven denkbeeld het meest is in het belang van *allen*.

Maar, wordt dat denkbeeld verwezenlijkt, het zal ook zijn *in het belang der onderneming*.

Wij bedoelen met onderneming de *zaak van den aanleg en de exploitatie van den spoorweg*, en scheiden die af van de personen der *Friesche aanvragers*. Op hunne belangen, meenen wij, mag niet gelet worden; het geldt hier eene zaak in 't belang van 't algemeen, niet van bijzondere personen ondernomen.

Eerstelijk zal de zaak worden gebaat door dezelfde oorzaak die hier ook op *aller* belang werkt, het openstellen der gelegenheid, voor zooveel mogelijk terrein tot gemeenschap met den weg.

Maar *ten anderen*, er zal eene aanmerkelijke verkorting van de spoorwegbaan worden verkregen; volgens de topografische kaart van Nederland zal die baan langs drie lijnen van *Leeuwarden* op *Haule*, van *Haule* op *Groningen* en van *Haule* en *Meppel* slechts beslaan 103 mijlen, terwijl twee lijnen, de eene van *Leeuwarden* op *Meppel* en de andere van *Leeuwarden* op *Groningen*, te zamen genomen, een afstand van bijna 113 mijlen zullen doorloopen; *er zal dus nagenoeg een elfde deel van de baan worden uitgewonnen.*

Een *derde*, mede zeer gewigtig voordeel voor de zaak, springt bij eene zelfs oppervlakkige beschouwing der te doorsnijden gronden op de kaart in het oog. Het is het *meer geschikte* en tevens het *minkostbare* van het terrein langs de door ons voorgestelde lijnen, dan langs twee regte lijnen uit het vereenigingspunt bij *Leeuwarden* naar *Groningen* en *Meppel* getrokken.

Van *Leeuwarden* bereikt de lijn naar *Haule* al spoedig *zandgrond*, en snijdt noch meeren, noch lage terreinen, noch rivieren van eenige beteekenis; van *Haule* naar *Groningen* loopt de lijn over hoogen zandigen bodem, behalve voor het laatste gedeelte in de nabijheid van *Groningen*, waar ze laag groenland, doch van weinig waarde, doorloopt, dat ook voor den aanleg geenerlei hinderpalen in den weg legt, die men niet overal elders zou aantreffen; van *Haule* naar *Meppel* gaat de lijn bijna uitsluitend over hooge zandgronden; langs de drie lijnen is alles te zamen slechts ruim *één uur* lang kleibodem, overigens overal grond van betrekkelijk geringe waarde.

Vergelijken wij nu daarmede de beide lijnen van *Leeuwarden* uit op *Groningen* en *Meppel*, dan loopen beide over terreinen die voor den aanleg moeijelijker, kostbaarder voor de onteigening zijn. Wat de moeijelijkheid van aanleg aangaat, wij wijzen Uwe Excellentie op de meeren en lage terreinen in die lijnen liggende. Kunnen ze worden omgegaan, zooals wij willen aannemen, dan verlengen ze de lijn en vermeerderen zoo doende de kosten. Voor de onteigeningskosten zal bij al de kleilanden die deze lijnen doorloopen, om de meerdere waarde der in bezit te nemen gronden, eene zeer beduidende som meer moeten worden besteed, terwijl daarenboven nog de onteigening langs de lijn die het *Westerkwartier* van *Groningen* doorsnijdt, hare eigenaardige moeijelijkheid zal opleveren in het beklemregt, dat medebrengt, dat voor ieder perceel lands twee eigenaren zullen moeten worden tevreden gesteld, de *eigenaar* en de *beklemde meijer*.

Wij zullen ons onthouden van eene begrooting der som, die voor den aanleg des wegs langs de door ons aangewezen lijnen zou worden uitgewonnen. Wij willen alle verdenking van overdrijving en zelfs van ligtvaardige schatting vermijden. Maar zeker is het, die som zal van beteekenis zijn, en mogt dit punt tegenspraak vinden, wij vragen als eene gunst van Uwe Excellentie eene voorloopige opneming door onpartijdigen.

Stemt dan hier alles overeen: het belang van den Staat, het belang van allen en het belang der zaak, dan zeker mogen wij bij de Regering aandringen het belang onzer provincie, dat daarmede zamenhangt.

Drenthe was onder de Republiek eene stiefzuster der andere provinciën: wat daarvan de reden was, is nu geheel overbodig te onderzoeken, maar zooveel is zeker, ze is toen door de Regering dikmaals stiefmoederlijk behandeld. Is zij al, bij eene betere orde van zaken, met de overige gewesten op gelijken voet gesteld, de vroegere achterstelling werkte nog lang na. Er zijn echter betere tijden gekomen. Sedert de scheiding met Belgie vooral, heeft *Drenthe* aangevangen zich krachtig te ontwikkelen, en wij verheugen ons met regt in de welvaart van dit opkomend gewest. Alles bereidt verdere ontwikkeling voor: kanaalgraving, veen- en landontginning, niet het minst, het als 't ware aan de doode hand onttrekken van duizenden bunders grond door *marke-verdeelingen*, die zich in de laatste tien jaren met ongeloofelijke snelheid zijn opgevolgd. Het in weinige jaren vestigen te *Assen*, waar vroeger geen handel hoegenaamd was, van eene bloeijende weekmarkt, kan ook in dat opzigt getuigen van den vooruitgang, die in Drenthe is op te merken, even als de omstandigheid, dat die plaats in de laatste 30 jaren hare bevolking tot het vierdubbele heeft zien toenemen. Eene menigte straatwegen tot betere gemeenschap zijn in aanbouw en voorbereiding. Met één woord, het laat zich aanzien, dat *Drenthe* na verloop van een vijftigtal jaren eene der welvarendste gewesten van Nederland zijn zal. *Drenthe* is zeker die provincie, die, volgens den gewonen loop der dingen, het meest van allen met grond van de toekomst te verwachten heeft.

Het is verblijdend zulke uitzigten te hebben, nog meer ter neerslaand is het, wanneer zich plotseling een nevel vertoont, die den zoo helderen gezigteinder verdonkert.

Volgens den gewonen loop der dingen kan Drenthe, zoo is onze meening, gerustelijk de toekomst te gemoet gaan: hebben al naburige gewesten groote voorregten boven haar ontvangen in gunstiger ligging aan zee en rivieren, in uit zich zelf vruchtbaren bodem, wij vertrouwen voor *Drenthe* op den nuchteren spaarzamen zin van hare bewoners, die langzaam maar zeker vooruitgaan, die misschien wel in uiterlijke vormen maar niet in degelijkheid bij de naburen ten achteren staan, die *blijven arbeiden*, ook al behoeven zij de vruchten van dien arbeid niet meer tot levensonderhoud, en bovenal op *den zegen, die door eene hoogere magt op den arbeid beloofd is.*

Laat men haar hetgeen zij heeft, en biedt haar geen kunstmatigen tegenstand, dan gelooven wij de toekomst dezer provincie verzekerd.

Maar, en dit is teregt door den heer *Gratama* opgemerkt: een spoorweg, die *Drenthe* afsluit, zal *haar verlies doen lijden in 'tgeen zij heeft.*

Bleven deze Noordelijke provinciën zonder spoorwegverbinding, zij zouden dan alle gelijkelijk aan eigene krachtsontwikkeling zijn overgelaten. Maar een spoorweg brengt in de gemeenschapsmiddelen als 't ware eene revolutie te weeg. Al de middelen rigten zich naar het spoorverband. De prijs der producten kan niet blijven buiten den invloed, dien de meerdere of mindere afstand van het spoor daarop uitoefent; ook voor de bewoners zelve wordt die meerdere of mindere nabijheid een voorregt of een bezwaar, *en* op zich zelf, *en* ook met betrekking tot het afzetten hunner producten.

Wordt er een spoorweg gelegd van *Leeuwarden* regtlijnig op *Meppel*, en eene lijn daarmede in verbinding op *Groningen*: *Drenthe is dan geïsoleerd*; en op goeden grond is geen afzonderlijke lijn die dit gewest van *Meppel* uit op *Groningen* zou snijden, te wachten. Daartoe zou alleen te wachten voordeel kunnen leiden, *een voordeel*, *dat geëvenredigd aan de kosten*, *nooit verkregen kan worden.*

Kan dus de Hooge Regering hier helpen, wij houden ons overtuigd: wij zullen niet te vergeefs vragen.

En dat zij dit kan, stellen wij niet twijfelachtig, omdat het plan der ondernemers ook bij de verwezenlijking van het denkbeeld, dat wij voorstaan, geheel in uitvoering komen, en de zaak zelve daarbij winnen zal.

Met alle bescheidenheid die ons past, maar tevens met al den drang, die onze overtuiging medebrengt, verzoeken wij dan ook Uwe Excellentie, dat de Regering de definitieve concessie niet zal verleenen, dan met aanneming der verbindingslijnen, in den zin, als die door ons zijn voorgesteld. Het is nog weinig, wat *Drenthe* daardoor verkrijgen zal: maar het is *al*, wat bij de bestaande omstandigheden te verkrijgen is.

Meer mogen wij *nu* niet vragen.

Maar, mogt door de niet voldoening aan de voorwaarden der voorloopige concessie van de zijde der aanvragers, de Regering weder vrij worden, voor dat geval verstouten wij ons, van de Regering *meer te vragen.*

Wij zullen uwe Excellentie, die daarvan even als wij doordrongen zijt, niet behoeven aan te toonen het belang, dat *Drenthe* heeft bij een spoorwegverband, in even gunstige verhouding als hare naburen. Is zij de zwakkere zuster, zij heeft daardoor te meer aanspraak op de zorg der Regering, die haar dus zeker niet euvel duiden zal, wanneer zij vraagt, daarin *evenzeer als de andere* te deelen.

Wij bevelen dan ook met vertrouwen *Drenthe's* belangen ten zeerste aan Uwe Excellentie aan.

Uittreksel uit het VERSLAG van GEDEPUTEERDE STATEN aan de STATEN der Provincie Drenthe in hunne zomervergadering van Julij 1855.

Bevolking.

De wettige bevolking der Provincie beliep den 31 Dec. 1854 43205 mannen en 41347 vrouwen, totaal 84522.

In de steden beliep de wettige bevolking op ultimo December 1853 6840 mannen en 7162 vrouwen, totaal 14002; op ultimo December 1854 6857 mannen en 7144 vrouwen, totaal 14001.

De mannelijke bevolking der steden vermeerderde derhalve in 1854 met 17, terwijl die der vrouwen met 18 verminderde, waardoor het totaal met 1 is teruggegaan. Te Assen vermeerderde de bevolking met 52 mannen en 29 vrouwen; te Coevorden daarentegen verminderde ze met 18 mannen en 4 vrouwen en te Meppel met 17 mannen en 43 vrouwen. De oorzaak der vermindering te Coevorden is daarin gelegen, dat zich daar 36 personen minder hebben gevestigd, dan de gemeente hebben verlaten. Te Meppel is ze toe te schrijven aan de daar in October 1854 geheerscht hebbende cholera. In die maand stierven daar 72 personen, terwijl het gemiddelde getal der overige elf maanden slechts 16.3 bedroeg. Het geheele getal der overledenen heeft dat der geborenen te Meppel met 28 mannen en 32 vrouwen overtroffen.

In de gemeenten ten platten lande bestond de wettige bevolking op ultimo December 1854 uit 36344 mannen en 34207 vrouwen, totaal 70551; op ultimo December 1853 uit 35719 mannen en 33668 vrouwen, totaal 69387. Zij vermeerderde dus in 1854 met 625 mannen en 539 vrouwen, totaal 1164.

De uitkomst ten platten lande was derhalve veel gunstiger dan in de steden, ongeacht het cijfer der overledenen in de gemeenten Norg en Smilde door de ook daar in de maand October geheerscht hebbende cholera buitengewoon groot is geweest. Te Norg stierven in die maand 142 en te Smilde 44 personen, terwijl het gemiddelde getal der overige elf maanden in die Gemeenten niet meer dan 26 en 8.2 beliep,

Te Norg echter had die meer dan gewone sterfte hoofdzakelijk plaats onder de koloniale bevolking en was daardoor van weinig invloed ten aanzien van de wettige bevolking dier Gemeente.

In de Provincie stond de vermeerdering der bevolking ten platten lande als 1 : 60.47 en met inbegrip der steden als 1 : 72.7.

Feitelijke bevolking.

De feitelijke bevolking bestond op ultimo December 1854 uit 45981 mannen en 43476 vrouwen, totaal 89457; op ultimo December 1853 uit 45246 mannen en 42698 vrouwen, totaal 87944, zijnde derhalve vermeerderd met 735 mannen en 778 vrouwen, totaal 1513.

De feitelijke bevolking op ultimo December 1854 overtrof de wettige van dat jaar met 2780 mannen en 2125 vrouwen, totaal 4905; terwijl dat verschil in 1853 slechts had beloopen 4555.

In het algemeen wordt het groote verschil tusschen de wettige en feitelijke bevolking in deze Provincie hoofdzakelijk veroorzaakt door de aanwezige bestedelingen in de gestichten der Maatschappij van Weldadigheid in de gemeenten Diever, Norg en Vledder, welke in 1853 beliepen 3811 en in 1854 zijn geklommen tot 4546.

Bevolkingsregisters.

Even als in 1853, zijn, volgens de mededeeling van den heer Commissaris des Konings, ook dit jaar weder van al de Gemeenten de bevolkingsregisters opgevraagd en ter Provinciale Griffie onderzocht, en wordt de nuttigheid daarvan in het oogloopend ondervonden. Het nieuwe en ongewone, alsmede de omstandigheid, dat sommige Gemeentebesturen het groote belang van eene naauwkeurige bijhouding niet inzagen, schijnen te hebben veroorzaakt, dat sommige registers zeer onnaauwkeurig en gebrekkig waren. Op de gedane aanwijzing van die onnaauwkeurigheden en gebreken hebben verre de meeste der betrokkene ambtenaren die met zorg verbeterd.

De meeste moeijelijkheden intusschen worden nog ondervonden door de veranderingen van woonplaats, doordien het opvragen bij vertrek of indienen bij vestiging van verhuisbiljetten nog te veel wordt verzuimd. Het is moeijelijk te denken, dat de ingezetenen zelve het belang daarvan zoodanig zullen inzien, dat zij algemeen zich van hunne verpligting kwijten. Alleen van de zorg der Gemeentebesturen, door de vastelling en toepassing van politie-verordeningen, kan men verwachten, dat ook de hierin nog bestaande moeijelijkheden zullen worden opgeheven.

Gedeputeerde Staten.

In het personeel van Gedeputeerde Staten hebben geene veranderingen plaats gehad.

Behalve de dagelijksche leiding en uitvoering van zaken in het algemeen, behooren tot de werkzaamheden van ons Collegie voornamelijk de hierna volgende onderwerpen, in de opgave waarvan wij meerendeels de orde zullen volgen, waarin ze in de Provinciale Wet voorkomen.

Het ontwerpen van de beide begrootingen, zoo der kosten van het Rijksbestuur als van de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven; de betalingen daaruit; het beheeren der provinciale eigendommen en het opmaken der rekening en verantwoording op de laatstgemelde begrooting.

Het ten uitvoer leggen der wetsbepaling en maatregelen van inwendig bestuur. Hiertoe behooren vooral die, betreffende:

1o. het bestuur van den Waterstaat, welke tak van beheer sedert eenige jaren in deze provincie van veel uitgebreidheid is, ten gevolge van de uitvoering van werken en het beramen van plannen van kanalisatie, en, zoo men het onderwerp in ruimen omvang neemt, van den aanleg van kunstwegen;

2o. het Onderwijs; als het bouwen en verbeteren van schoollocalen, de benoeming en het ontslag van Onderwijzers en de financiële regeling van het schoolwezen;

3o. het Armbestuur, welk onderwerp vooral in 1854 vele werkzaamheden gevorderd heeft ten gevolge van de invoering der nieuwe wet tot regeling van hetzelve en de eerste toepassing van hare voorschriften, waartoe een groot aantal circulaires, meerendeels volgens van het Departement van Binnenlandsche Zaken ontvangene aanschrijvingen, door ons is uitgevaardigd; terwijl vele vragen om inlichtingen daaruit gerezen zijn, die tot vrij uitvoerige briefwisseling hebben geleid;

4o. de Nijverheid, waaronder ook de verveeningen. Hiertoe behooren de aanvragen tot oprigting of verandering van fabrieken, en, wat de verveeningen aangaat, de verzoeken tot het ondernemen van verveeningen; de oprigting van Veenschappen, volgens het Provinciaal Reglement op deze aangelegenheid; de benoeming van commissiën voor dezelve en het onderzoeken van hare reglementen.

Verder omvatten onze bemoeijingen:

Het onderzoeken en goedkeuren der besluiten van de Gemeente-besturen, betrekking hebbende tot de burgerlijke regtshandelingen door de Gemeentewet aangewezen, als het aangaan van geldleeningen, het koopen, vervreemden en onderhands verhuren en verpachten van gemeente-eigendommen, het onderhands aanbesteden van werken en leverenciën, het treffen van dadingen en het voeren van regtsgedingen;

Het ontwerpen der verordeningen en de voorbereiding van al wat in de vergadering der Staten ter overweging en beslissing wordt gebragt.

Het dienen van berigt en raad aan de Departementen van Algemeen Bestuur, over alle tot dat einde gerenvoijeerde zaken de Provincie betreffende, na, zooveel noodig, ingenomene inlichtingen van de betrokkene Ambtenaren, Besturen en Collegiën.

Het verleenen van magtiging aan Gemeente-besturen tot het instellen, veranderen of afschaffen van jaar- en weekmarkten, alsmede tot het onderling regelen van gemeenschappelijke zaken, belangen, inrigtingen of werken.

Het onderzoeken der plaatselijke verordeningen, waarbij straffen zijn bedreigd, en van vele andere dergelijke verordeningen, geene strafbepalingen bevattende.

Het vaststellen der begrootingen en het sluiten der rekeningen van de Gemeenten.

Het opmaken der voordragten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van plaatselijke belastingen, en het beslissen op bezwaren tegen aanslagen op de kohieren van hoofdelijken omslag.

Onder de werkzaamheden voorts, welke ons zijn opgelegd bij bijzondere wetten of reglementen, kunnen gebragt worden:

Het werk der verkiezingen, en daaronder de vaststelling van de lijst der hoogstaangeslagenen in 's Rijks directe belastingen, voor de benoeming van eenen Afgevaardigde ter Eerste Kamer.

Het onderzoeken en beslissen van reclames in zaken van directe belastingen, en het beschikken op aanvragen van vrijdom van verhooging van grondlasten wegens ontginning en aanbouw.

De behandeling van aanvragen om concessie tot het aanleggen van diligences, schipveren enz.

De plaatsing van arme krankzinnigen in het daarvoor bestemde gesticht te Zutphen.

Het autoriseren tot het verkoopen of belasten van kerkelijke eigendommen en tot het aanvaarden van legaten.

Het beslissen op reclames in zaken van Nationale Militie en Schutterijen.

Het werk van den IJk der maten en gewigten.

Behalve deze opgegevene onderwerpen zijn er nog vele anderen behandeld, die niet vatbaar zijn om in het bijzonder te worden vermeld.

In het algemeen was de omvang onzer werkzaamheden niet minder dan in 1853.

Het aantal nummers, in de notulen onzer vergaderingen voorkomende, heeft beloopen 2564.

Daaronder komen wel dezelfde zaken dikwijls meer dan eenmaal voor, maar er zijn niet onder begrepen de verzendingen ter voorloopige instructie aan Ambtenaren of Collegien, welker getal 2468 beliep. Ook zijn steeds onder één en hetzelfde nummer vervat de ingekomene periodieke opgaven en antwoorden op algemeene aanschrijvingen, als welke ter Griffie verzameld en onder een nummer ter agenda worden gebragt.

In 1854 werden door ons Collegie 92 vergaderingen gehouden.

Provinciale Archieven.

Gedurende het jaar 1854 is de Archivarius voortgegaan met het beschrijven en registreren der Provinciale Archieven en met het vervaardigen van indices daarop, zoowel voor administratief, als voor wetenschappelijk gebruik.

Meest belangrijke verordeningen der Gemeenteraden.

Naar het voorschrift van art. 176 der Gemeentewet, hebben wij in het Provinciaal Blad van 1855, nos. 4 en 8, eene korte opgaaf doen plaatsen van de in het vorige jaar door de Gemeentebesturen afgekondigde plaatselijke verordeningen, tegen wier overtreding straffen zijn bedreigd; ze zijn de volgende:

Anlo: op de herbergen, tapperijen, slijterijen en andere huizen, waar men gelagen zet; op het bakken en verkoopen van onderscheidene broodsoorten;

Assen: wijziging der plaatselijke verordening op het houden der nachtwacht aldaar; tegen het ontstaan en de verspreiding der hondsdolheid;

op de hoedanigheid en den verkoop van het brood;

Borger: suppletoir reglement op het houden der nachtwachten;

Coevorden: op het bakken en verkoopen van brood en het werk der broodzetting;

Dalen: op het keuren der stieren;

Diever: op het gewigt, de hoedanigheid en den verkoop van het brood en op de broodzetting;

Eelde: op het doen van persoonlijke diensten, waartoe de ingezetenen kunnen worden geroepen;

tot voorkoming en blussching van brand;

Gieten: op het keuren der stieren;

op het bakken en verkoopen van onderscheidene broodsoorten;

Hoogeveen: op het trekschuitenveer tusschen Meppel en Hoogeveen;

op het bakken en verkoopen van onderscheidene broodsoorten en het werk der broodzetting;

Meppel: op het trekschuitenveer tusschen Meppel en Hoogeveen;

Odoorn: op het doen van aangiften bij verandering van woonplaats;

op de nummering der huizen en gebouwen;

Oosterhesselen: tot voorkoming en blussching van brand;

op den aard en den duur van persoonlijke diensten, waartoe de ingezetenen kunnen worden geroepen;

Peize: voor de huishoudelijke inrigting der begraafplaats en op het begraven van lijken;

op de hoedanigheid en het gewigt van het roggenbrood.

Rolde: tot wering van hondsdolheid;

op den aard en duur van persoonlijke diensten, waartoe de ingezetenen kunnen worden geroepen;

op het houden der nachtwachten;

Ruinen: op het bakken en verkoopen van brood;

Sleen: op het keuren van springstieren;

Vledder: nopens het toezigt op den verkoop van het brood en het werk der broodzetting;

Zuidlaren: op het houden van nachtwachten;

Zweelo: tot voorkoming en blussching van bra
op den aard en duur van persoonlijke diensten.

Daar sommige dezer verordeningen, zoo als ze o spronkelijk door de Gemeenteraden vastgesteld en ons ingezonden waren, bepalingen inhielden, str met de wetten of het algemeen belang, hebben onze aanmerkingen dienaangaande aan de Geme raden medegedeeld, die daaraan door de noodige zigingen zijn te gemoet gekomen, zoodat 's Kon tusschenkomst tot schorsing of vernietiging niet behoeven ingeroepen te worden.

Loop van de dienst.

Terwijl wij ten aanzien van den ijver, door de m der Gemeentebesturen en Ambtenaren in de beh ling en afdoening der zaken aan den dag gelegd ons genoegen, met lof kunnen melding maken, m wij evenwel niet verzwijgen, dat, wat sommigen ner betreft, daaromtrent veel te wenschen overblij

Gemeentearchieven.

De gemeentelijke archieven worden, volgens de vangene verslagen der Gemeentebesturen, over eene voldoende wijze bewaard en bevinden zich in den toestand.

Begraafplaatsen.

Volgens diezelfde verslagen, zijn ook de begraaf sen in al de Gemeenten goed en doelmatig ingeri behoorlijk onderhouden.

In twee Gemeenten, Anlo en Odoorn, zijn tot grooting der daar bestaande burgerlijke begraafpla percelen gronds aangekocht.

Algemeene opmerkingen omtrent den toestand waarin de geldmiddelen der Gemeenten verkeeren.

In 1854 zijn ingevoerd de volgende door den ning goedgekeurde verordeningen tot heffing van p selijke belastingen, als:

a. van opcenten op de grondlasten in de Geme Anlo, Gieten en Peize, te rekenen van 1 Januarij 18

b. van opcenten op de personele belasting in de de Gemeenten, te rekenen van 1 Mei van dat jaa

c. van leges ter Secretarie in de Gemeenten An Meppel;

d. van buitengewone hoofdelijke omslagen over in de Gemeenten Beilen, Hoogeveen, Ruinen, Ru wold en de Wijk.

Hoofdelijke omslagen en geldleeningen.

Gewone omslagen zijn geheven in 30 Gemee

Buitengewone omslagen zijn geheven in de Gem ten Beilen, Hoogeveen, Ruinen, Ruinerwold en Wijk, en geldleeningen gedaan in de Gemeenten ten, Peize, Ruinen en Ruinerwold.

Algemeene gezondheidstoestand der mensc

De gezondheidstoestand der ingezetenen was, vol het Verslag van de Provinciale Geneeskundige missie, behalve het meerder of minder heerschen cholera in eenige Gemeenten van dit Gewest, g rende het jaar 1854 zeer gunstig.

De cholera heeft zich in negen gemeenten, Me Nijeveen, Ruinen, Norg, Emmen, Assen, Smilde, geveen en Anlo, opvolgelijk vertoond. Het sterkst zij geheerscht onder Norg, in het derde gesticht koloniën van de Maatschappij van Weldadigheid, welk gesticht zij in die gemeente zich alleen hee paald, daarna het meest zich uitgebreid te Mep Smilde en Hoogeveen, doch in elk der andere meenten zich slechts tot een enkel ziektegeval perkt.

De ziekte ontstond te Meppel op 13 Septemb Nijeveen op 23, te Ruinen op 24 en te Veenh op 29 dier maand, te Emmen op 5 October, te op 8 October, te Hoogeveen en Smilde op 9 Oc en te Anlo op 2 November.

De loop der ziekte is geweest als volgt: Aange te Meppel 78, te Nijeveen 1, te Ruinen 1, te 226, te Emmen 1, te Assen 1, te Smilde 43 Hoogeveen 12, te Anlo 1. Overleden: te Meppe te Nijeveen 1, te Ruinen 1, te Norg 125, te Em 0, te Assen 1, te Smilde 26, te Hoogeveen 8 Anlo 0. Hersteld: te Meppel 22, te Nijeveen 0 Ruinen 0, te Norg 101, te Emmen 1, te Asse te Smilde 17, te Hoogeveen 4 en te Anlo 1. aangetasten 364; overledenen 218; herstelden 14

Het blijkt hieruit, dat het getal overledenen, in houding tot de aangetasten, was: te Veenhuizen pct., te Smilde 60,4, te Hoogeveen 66,6 en te pel 71,7 pct.; zij is dus het gunstigst te Veenh het ongunstigst te Meppel geweest.

De ongunstige verhouding te Meppel wordt door heer President der Provinciale Geneeskundige missie onder anderen toegeschreven aan den m paralitischen vorm, waaronder de ziekte zich voordeed, en aan de reeds vooraf aldaar gehe hebbende vrij bevige epidemie van kinkhoest, door vele kinderen der geringe klasse zeer ve waren, die, als bij voorkeur door de cholera tast, meerendeels daaraan bezweken.

De gunstige uitkomsten daarentegen, die te Ve huizen zijn verkregen, waren, volgens de Gen dige commissie, te danken aan de goede inrigting cholerazalen aldaar en der afzonderlijke localen de herstellenden; aan de doelmatige en zorgv geneeskundige behandeling der lijders en aan de bekrompene en milde wijze, waarop, wat voor noodig of dienstig konde zijn, door het Bestuur Maatschappij verschaft werd.

Behalve te Meppel, zooals reeds is vermeld, hee te ook in andere Gemeenten de kinkhoest in vrij mate.

Pharmacopoea pauperum.

Vermits sedert de vaststelling der pharmacopoea perum voor deze Provincie, in 1833, de prijzen

meesmiddelen aanmerkelijk zijn veranderd, en alle artikelen ook daarin niet worden aangetroffen, is een ontwerp van zoodanige pharmacopoea door de Provinciale Geneeskundige Commissie, op onze uitnoodiging, opgemaakt, welk ontwerp aan den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken door ons ter goedkeuring is opgezonden, wiens beschikking echter tot hiertoe bij ons niet is ontvangen.

Vaccine.

Volgens de daarvan door de Gemeentebesturen gedane opgaven, beliep het getal der in 1854 in de Provincie met goed gevolg verrigte vaccinatiën 1632. Alleen in eene Gemeente, die van Diever, hebben geene vaccinatiën, immers niet met goeden uitslag, plaats gehad. In 1853 waren slechts 1498 inentingen geschied, dus 134 minder dan in 1854.

Krankzinnigengestichten.

In de Provincie bestaat alleen een bewaarplaats van krankzinnigen, zijnde eene inrigting voor vrouwen, gevestigd te Roden, waarin 3 lijderessen in 1854 verpleegd zijn.

De behoeftige krankzinnigen uit Drenthe worden, volgens contract, verzorgd in het gesticht voor krankzinnigen te Zutphen.

Op ultimo December 1854 waren uit Drenthe in het gesticht aanwezig 7 mannen en 2 vrouwen.

De kosten van verpleging dezer lijders hebben in 1854 beloopen *f* 1331.51, waartoe is bijgedragen door het Rijk en de Provincie ieder *f* 313.30 en door de Gemeenten, Armbesturen en de verpleegden zelve, of hunne familiën, *f* 704.91.

In 1854 is het getal der in het gesticht opgenomene lijders uit Drenthe geringer geweest, dan in de laatst vorige jaren.

Behalve deze lijders waren op ultimo December 1854 uit Drenthe in het gesticht nog aanwezig 3 andere buiten bezwaar der Provincie aldaar opgenomene krankzinnigen.

Gezondheidstoestand van het Vee.

De staat der gezondheid van het vee is gunstig geweest. Gelijk echter in de laatste jaren telkens het geval was, heeft ook in 1854 de longziekte onder het rundvee in sommige Gemeenten zich weder vertoond, en wel in Diever, Havelte, de Wijk, Nijeveen en Ruinerwold, allen Gemeenten, gelegen aan- of nabij- de grenzen van de Provincien Friesland en Overijssel waar de ziekte in meer of minder erge mate heerschte en van waar ze, door invoer van vee, veelal werd overgebragt, niettegenstaande daartegen strenge bepalingen bestaan. De meeste ziektegevallen hebben zich voorgedaan in de Gemeenten Nijeveen en Ruinerwold, schoon de ziekte ook zich daar tot slechts weinige stallen heeft bepaald.

De Rijksveearts *Hubenet* heeft weder de inenting als voorbehoedmiddel tegen de longziekte van een groot getal runderen, niet alleen van besmette, maar ook van gezonde stallen, in 1854 verrigt, en wel in deze Provincie van 397 en in de Provincie Overijssel van 186 stuks. In 1853 had hij ingeënt in Drenthe 439 en in Overijssel 19, makende te zamen, over beide jaren, een getal van 1041.

Volgens zijne opgave, zijn van dit getal slechts 6 runderen aan de gevolgen der inënting bezweken, terwijl de ziekte overal, waar zij in de Provincie uitbrak, spoedig na de inënting tot staan kwam, en het ingeënte vee steeds bij uitnemendheid gezond was en goed gedijde.

Deze uitkomsten schijnen dus gunstiger te zijn dan die, welke, volgens de berigten, elders op sommige plaatsen zijn verkregen. Intusschen kan ook nu nog op grond der in deze Provincie genomene proeven, waar de ziekte toch slechts in geringe mate heerschte, niet met voldoende zekerheid over de voorbehoedende kracht van het middel worden geoordeeld.

Nationale Militie en Schutterijen.

Het getal van de ter loting voor de ligting der Nationale Militie voor 1854 ingeschrevene personen beliep 815.

Het contingent der Provincie was bepaald: gewoon 230, buitengewoon 9 te zamen op 239 manschappen.

Tot levering van dit contingent zijn in dienst gesteld: nalatigen ter inschrijving 4, lotelingen 181, nummerverwisselaars 29, plaatsvervangers 25, te zamen 239 manschappen.

Van de 39 appellen van decisien van den Militieraad, zijn door Gedeputeerde Staten 27, als ongegrond, afgewezen; terwijl de 12 overige aanleiding hebben gegeven tot reformatie der betrekkelijke uitspraken, waarvan 8 wegens maat en 4 betrekkelijk ligchaamsgebreken.

De werkzaamheden tot voltallighouding der Schutterij hebben ook in 1854, even als in vroegere jaren, geregeld plaats gehad, zonder dat bijzonderheden dienaangaande voorvielen.

De kompagnie dienstdoende Schutterij te Meppel bevond zich in zeer goeden staat en werd geregeld in het gebruik der wapenen geoefend.

Ten gevolge van de toegenomene bevolking der Gemeente, is het contingent van de Schutterij te Meppel in 1854 met tien man vermeerderd.

Het kader der Officieren daarbij was voltallig, en onderging geene verandering.

De kapitein-kommandant heeft verzocht, dat de bij de kompagnie in gebruik zijnde vuursteengeweren tegen slaggeweren mogten worden verwisseld. Dat verzoek is afgewezen, doch er is later eene briefwisseling gevoerd tusschen het Departement van Binnenlandsche Zaken en het Gemeentebestuur van Meppel, over het percussioneren van de daar gebruikt wordende steengeweren. De wijze van vinding der hiertoe noodige kosten maakte op het einde van 1854, nog een onderwerp van behandeling uit.

De Rustende Schutterij in dit Gewest bestaat uit éene afdeeling, zamengesteld uit twee battaillons, elk van zes kompagnien. De mutatien in het personeel der Officieren van die afdeeling zijn in 1854 weinig in getal geweest.

De sterkte der Schutterij was, volgens de opgaven der Gemeentebesturen, op den laatsten December van dat jaar als volgt:

Dienstdoende Schutterij: Actief 133, reserve 97, te zamen 230; Rustende Schutterij: Actief 1139, reserve 899, te zamen 2038. Totaal der sterkte, zoo van de dienstdoende als van de Rustende Schutterijen 2268. De eerste Ban der Dienstdoende Schutterij bestaat uit: Officieren 4, Onderofficieren 2, Korporaals 7, Tamboers geene, Hoornblazers geene, Schutters actieve 100, reserve 88, te zamen 201. Die der Rustende Schutterij uit: Officieren 32, Onderofficieren 9, Korporaals 5, Tamboers geene, Schutters actieve 1052 reserve 861, te zamen 1959. Totaal der sterkte van den Eersten Ban der dienstdoende en rustende Schutterijen 2160.

Reclames tegen uitspraken van Commissien van onderzoek en designatien voor de dienst der Schutterijen en beroepen van vonnissen van Schuttersraden zijn niet ingesteld.

Kerkelijke Zaken.

In de Provincie zijn aanwezig: *a.* Protestantsche Gemeenten 2 met drie dienstdoende Leeraren, bepaaldelijk voor de bevolking van de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid te Frederiksoord en te Veenhuizen. *b.* Hervormde Gemeenten 46 met 51 dienstdoende Leeraren, waaronder één hulpprediker.

In 1854 zijn de nieuwe Hervormde Gemeenten Grollo en Schoonlo, en Nieuwbuinen, onder welke laatste behooren de veenkolonien Nieuw-buinen, Drouwenermond en Buinerveen, tot stand gekomen, en de afscheiding van eerstgenoemde van Rolde en van laatstgemelde van Borger, waarvan ze deel uitmaakten, bepaaldelijk geregeld.

Voor Grollo en Schoonlo is in 1854 een predikant benoemd. Te Nieuwbuinen is de dienst door een hulpprediker waargenomen. *c.* Christelijk afgescheidene Gemeenten 15 met 16 Leeraren. *d.* Roomsch-Chatolieke Gemeenten 6 met 7 geestelijken, waaronder begrepen die voor de bevolking dezer gezindte in de kolonien Frederiksoord en Veenhuizen. *e.* Israelitische Gemeenten 7 te zamen 76

De Gemeenten der laatstgemelde gezindheid zijn verdeeld in éene hoofdsynagoge, vier ring- en twee bijkerken. In de hoofdsynagoge, standplaats Meppel, wordt de dienst verrigt door een Opperrabijn; in de zes andere kerken door Voorlezers, tevens Godsdienstonderwijzers.

De kerk en verdere gebouwen, als predikantswoningen, pastorien en kosterijen, bevinden zich over het geheel in vrij voldoenden toestand, en worden meestal in goeden staat onderhouden.

Volgens reeds vroeger gedane mededeeling, zijn de kerken van Emmen en Odoorn in zeer slechten staat. In 1854 zijn pogingen aangewend en ten deele reeds maatregelen genomen, om daarin te voorzien, door ze te doen vervangen door nieuwe kerkgebouwen.

Te Emmen is door de gemeenteleden zelve, als bijdrage daartoe, eene som van *f* 5000. toegezegd.

Te Nieuwbuinen en te Grollo zijn de kerken en pastorien voor de nieuwe Hervormde Gemeenten aldaar in 1854 geheel voltooid.

Te Zuidlaren is de predikantswoning aanmerkelijk verbouwd, waartoe de kosten bij negotiatie zijn gevonden. Tot de vernieuwing of herstelling van de pastorie te Schoonebeek heeft echter, bij gemis van genoegzame fondsen, nog niet kunnen worden overgegaan.

De bouw der kerken voor de Protestantsche Gemeenten te Frederiksoord en Willemsoord, benevens van eene predikantswoning, in de uitvoering waarvan de aannemer ten deele was in gebreke gebleven, en waarover geschillen hebben bestaan, die door ontbinding van het contract, met veroordeeling van den aannemer tot schadevergoeding, zijn opgeheven, is bij nieuwe aanbesteding in 1854 geheel voltooid, zoodat deze kerkgebouwen eindelijk, nadat meer dan 3 jaren, sedert de oorspronkelijke aannemer het werk had gestaakt, waren verloopen, voor de openbare godsdientoefening zijn in gebruik gesteld.

Voor de kosten der kerken en pastorien van de nieuwgestichte Hervormde Gemeenten te Nieuwbuinen c. a. en Grollo en Schoonlo, zijn uit het fonds voor noodlijdende kerken en personen op nieuw subsidien verleend, en wel ter som van *f* 3000. voor eerstgemelde en van *f* 500. voor laatstgenoemde Gemeente. Overigens zijn geene subsidien ten behoeve van kerkgemeenten in 1854 toegekend.

De predikanten der Hervormde Gemeenten ontvangen hunne inkomsten gedeeltelijk uit 's Rijks kas en gedeeltelijk uit opkomsten van pastoriegoederen en kerkelijke fondsen.

Voor de Predikanten der nieuwe Gemeenten te Grollo en Schoonlo en te Nieuwbuinen c. a. zijn de tractementen bepaald op *f* 600. voor ieder, waartoe door het Rijk wordt bijgedragen respectivelijk *f* 300. en *f* 400.

De Predikant der Hervormde Gemeente te Smilde heeft over 1854 uit de kas ad pios usus aldaar eene tractementstoelage van *f* 300. genoten.

De Predikanten der Protestantsche Gemeenten genieten hunne bezoldiging, gezamenlijk ten bedrage van *f* 2400., uit 's Rijks kas.

De Roomsch-Catholieke geestelijken worden mede uit 's Rijks kas bezoldigd, te zamen tot een bedrag van *f* 5100.

De bezoldiging der Leeraren van de Cristelijke Afgescheidene Gemeenten heeft plaats buiten bezwaar van 's Rijks schatkist.

Aan den Opperrabbijn der Israelieten te Meppel is uit 's Rijks kas toegelegd *f* 500.; zijne overige bezoldiging geniet hij, even als de Voorzangers en Godsdienst-onderwijzers, uit kerkelijke fondsen.

De Kerkleeraar der Israelieten te Veenhuizen is in 't genot van eene Rijksjaarwedde van *f* 500.

Van de verschillende pachten, tot de kerkelijke pastorie- en kosterijbezittingen behoorende, hebben in 1854 op vele plaatsen weder afkoopen plaats gehad.

Door *J. C. Gerritse*, Organist der Hervormde Gemeente te Roden, in 1854 aldaar overleden, is bij uitersten wil zijne nalatenschap, ten bedrage van p. m. *f* 200., ten voordeele van genoemde Gemeente vermaakt.

Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen

a. Scholen voor lager onderwijs. In de Provincie zijn 146 scholen voor lager onderwijs; zij verdeelen zich in: openbare 134, bijzondere der 1e klasse 4, bijzondere der 2e klasse 8.

Vier scholen in het vorige jaar verkeerdelijk onder de openbare geteld, als tot de bijzondere behoorende, zijn thans tot de laatste teruggebragt.

Het getal leerlingen heeft bedragen, den 15 Januarij 1854, op de openbare scholen: dagscholieren 6764 jongens en 5830 meisjes, te zamen 12594; avondscholieren 1904 jongens en 334 meisjes, te zamen 2238. Op de bijzondere scholen der 1e klasse: dagscholieren 56 jongens en 31 meisjes, te zamen 87. Op de bijzondere scholen der 2e klasse: dagscholieren 230 jongens en 85 meisjes, te zamen 315; totaal 15234.

Den 15 Julij 1854, op de openbare scholen: dagscholieren 4645 jongens en 4311 meisjes, te zamen 8956; avondscholieren 509 jongens en 161 meisjes, te zamen 670. Op de bijzondere scholen der 1e klasse: dagscholieren 51 jongens en 16 meisjes, te zamen 67. Op de bijzondere scholen der 2e klasse: dagscholieren 190 jongens en 73 meisjes, te zamen 263; Totaol 9956.

Onder de avondscholieren zijn begrepen 1742 leerlingen, waaronder 1525 jongens en 217 meisjes, die tevens de dagscholen bezochten en alzoo dubbel geteld zijn, te weten: onder die van 15 Januarij: op de openbare scholen 1182 jongens en 167 meisjes, te zamen 1349. Onder die van 15 Julij: op de openbare scholen 343 jongens en 50 meisjes, te zamen 393.

Door 2871 leerlingen is kosteloos onderwijs ontvangen.

Volgens het provinciaal reglement op de schoolgelden kunnen alle kinderen van behoeftigen het onderwijs geheel kosteloos, en die van minvermogenden tegen gedeeltelijke betaling, genieten.

Het getal onderwijzers en ondermeesters heeft bedragen 206, en dat der onderwijzeressen en hulponderwijzeressen of secondanten 11. Hiervan zijn: onderwijzers van den 1en rang 1, van den 2en rang 82, van den 3en rang 56, van den 4en rang 35, zonder rang 17, kweekelingen 15, onderwijzeressen 5, hulponderwijzeressen of secondanten 6, totaal 217.

De staat van het lager onderwijs in dit Gewest kan, ook in verhouding tot andere Provinciën des Rijks, over het algemeen niet onguntig genoemd worden. Niettemin is er verbetering aan toe te brengen. Met dat doel is onder anderen ook genomen het besluit Uwer Vergadering van 18 Julij 1854, om uit de *f* 1000, welke op de provinciale begrooting tot aanmoediging van het onderwijs is uitgetrokken, toelagen voor het houden van ondermeesters te verleenen, wanneer ook de Gemeenten zelve daarbij uit de gemeentelijke fondsen minstens het alterum tantum voegen.

Intusschen is het ons leed te moeten vermelden, dat niet alle Besturen zich tot het verleenen van de voormelde bijdragen gezind hebben betoond; er zijn slechts zeer weinige tot den maatregel toegetreden.

Bij de omstandigheid, dat, tengevolge van die ongezindheid, de som van *f* 1000, voor het onderwijs op de begrooting gebragt, voor het meerendeel zal beschikbaar blijven, hebben wij gemeend, aan U in overweging te moeten geven, om voor een gedeelte daarover tot een ander einde, ten behoeve van het onderwijs, te beschikken.

In onderscheidene gehuchten der Provincie namelijk bestaat nog de gewoonte, dat de bijschoolhouders bij de ouders der schoolpligtige kinderen bij beurten ter maaltijd rondgaan. Hoe onvoegzaam deze gewoonte is voor de onderwijzers en hoe schadelijk voor het onderwijs zelve, zal wel niet behoeven aangetoond te worden, en het is ook daarom, dat in vele andere Gehuchten, waar ze vroeger insgelijks bestond, die gewoonte allengs is opgeheven, door het verleenen van toelagen aan de onderwijzers, om zich van eigen kosthuizen te voorzien, schoon veelal deze toelagen te laag gesteld zijn, om de kosten, hiertoe noodig, te bestrijden.

Wij achten het wenschelijk, dat dit schadelijke gebruik algemeen ophoude, en zijn er op bédacht geweest, pogingen aan te wenden, om fondsen te vinden, ten einde niet alleen aan de onderwijzers, die tegenwoordig nog aan de huizen rondgaan te eten, toelagen te verleenen, maar ook, om eene ruimere vergoeding te geven aan hen, die ditzelfde vroeger deden, doch, in de plaats daarvan, ten deele zijn schadeloos gesteld.

Wij hebben tot dat einde ons gewend aan de Besturen der betrokkene Gemeenten en aan Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken, met het gevolg, dat tien Besturen zich genegen hebben verklaard tot het verleenen van bijdragen aan 25 Onderwijzers, te zamen ten bedrage van *f* 1086., en dat de Heer Minister voornoemd, van wien wij ten dezen de meest bereidwillige medewerking ondervonden hebben, eene som van *f* 660. 's jaars uit 's Rijks kas ten gemelden einde heeft toegezegd.

Wij stellen ons nu voor, daar boven de bijdragen der Gemeenten een bedrag van *f* 990. benoodigd is, om aan de gemelde 25 Onderwijzers matige toelagen te verleenen, in deze zomervergadering aan U eene

voordragt te doen, om het ontbrekende, ter som van ƒ 330., uit den bovengenoemden provincialen begrootingspost aan te vullen. Door eenen maatregel als deze zal, vertrouwen wij, in het belang van het onderwijs veel goeds uitgewerkt worden.

Over 't geheel verdienen de ijver en het gedrag der Onderwijzers met lof vermeld te worden. Veel verbetering wordt verkregen door de aanstelling van bekwame jeugdige Onderwijzers, in de plaats van bejaarde en daardoor minder geschikte. De opengevallene schoolonderwijzersplaatsen zijn in overeenstemming met de bestaande verordeningen vervuld.

De kweekschool voor onderwijzers te Meppel bloeit bij voortduring.

Behalve de in ons vorige verslag vermelde Rijkstoelagen, zijn, over 1854 en tot wederopzeggens toe, ten laste van 's Rijks kas verhoogingen van jaarwedden toegestaan, als:

Aan den openbaren Onderwijzer te IJde, Gemeente Vries, ƒ50., en aan den openbaren Onderwijzer te Roderwolde, Gemeente Roden, ƒ25.; terwijl aan 4 Onderwijzers in 1854 gratificatiën zijn toegelegd.

Volgens 't verslag der Provinciale Commissie van Onderwijs, zijn van de bestaande schoollocalen 27 zeer goed, 79 goed, 23 matig en 17 slecht.

Het toenemende aantal schoolpligtige kinderen maakt op vele plaatsen den aanbouw van nieuwe scholen of de vergrooting van bestaande noodzakelijk.

Te Exloërveen, Gemeente Odoorn, is eene geheel nieuwe school gebouwd; te Borger onderging de school verbetering; te Langelo, Gemeente Norg, is de school vergroot; te Lieveren, Gemeente Roden, is zij vernieuwd; te Diever zijn de school en onderwijzerswoning aanmerkelijk verbeterd; van de hoofdscholen te Hoogeveen is ééne bijna geheel vernieuwd en eene andere belangrijk vergroot.

b. *Scholen van bijzonderen aard en strekking.*

In de Provincie zijn aanwezig: 5 bewaarscholen, waarin 248 kinderen van beiderlei geslacht zijn onderwezen; 4 klein-kinderscholen, met 56 leerlingen; 5 herhalingsscholen, met 258 leerlingen van beider kunne; 1 werkschool, met 30 vrouwelijke leerlingen; 15 volkszangscholen, met 380 leerlingen, 215 jongens en 165 meisjes; 2 dag- en kostscholen voor meisjes, met 57 leerlingen.

Behalve deze scholen bestaan er nog drie scholen voor onderwijs in de zeevaartkunde en ééne morgenschool, waaromtrent echter geene bijzonderheden zijn opgegeven.

c. *Provinciale Commissie van Onderwijs.*

In 1854 heeft het personeel dezer Commissie geene veranderingen ondergaan.

Door haar zijn, na afgenomene examens in de voorjaars-, zomer- en najaarsvergaderingen, akten van algemeene toelating afgegeven, als:

Voor schoolonderwijzers van den 2e rang 10, van den 3e rang 9, van den 4 rang 16, voor vreemde talen 4, voor schoolhouderessen 3.

d. *Onderwijzersgezelschappen.*

In de Provincie bestaan 8 onderwijzersgezelschappen, te zamen met 163 leden. De Provinciale Commissie van Onderwijs zegt daaromtrent in haar verslag: „Met dankbaarheid moet het worden erkend, dat de onderwijzersgezelschappen, die uitmuntende kweekscholen voor jeugdige Onderwijzers, worden in stand gehouden, en dat daartoe van 's Rijks wege jaarlijksche subsidiën worden verleend."

e. *Latijnsche Scholen en Gijmnasiën.*

Omtrent het Gijmnasium te Assen, zeggen Heeren Curatoren in hun over die inrigting uitgebragt verslag, dat herhaald schoolbezoek hun bij voortduring over 't algemeen de bewijzen heeft opgeleverd van degelijk en grondig onderwijs in meest alle vakken van wetenschap, die op 't gymnasium worden gedoceerd; dat ook het openbaar examen, op 20 en 21 Julij 1854 gehouden, daarvan bewijzen gaf, en dat in het bijzonder de aandacht trok de zorg, die bleek besteed te zijn aan naauwkeurig grammaticaal onderrigt en de in duidelijkheid en eenvoudigheid uitmuntende leerwijze, voor het onderwijs in de wiskunde gevolgd; en dat de goede gevolgen van beide niet waren te miskennen.

Blijkens het verslag van Heeren Curatoren van 't gijmnasium te Meppel, heeft het personeel der docenten, waarin geene verandering gekomen is, zich met loffelijken ijver in het geven van 't hun opgedragene onderwijs gekweten. Voor het overige bevat gezegd verslag geene meldingwaardige bijzonderheden.

Het getal leerlingen bedroeg op den 15 Januarij j. l. te Assen 39 en te Meppel 28.

Kunsten en Wetenschappen.

Te Assen en te Meppel blijft men bij voortduring aan de daar gevestigde bouwkundige teekenscholen, waarin tevens onderwijs in de reken- en wis[kunde] wordt gegeven, goede uitkomsten opmerken.

De school te Assen, opgerigt door het Depart[ement] der Maatschappij ter bevordering van Nijverheid is in 1854 door Zijne Excellentie den Minist[er van] Binnenlandsche Zaken opgenomen onder zoo[danige] inrigtingen, welke de vereischten bezitten, ge[schikt] om te kunnen deelen in de medailles van 's Konings wordende uitgereikt aan de meestgevorderde l[eerlin]gen, in vakken tot de nuttigste kunsten behoo[rende].

De lessen op die school werden bijgewoon[d door] 25 jongelingen, zich vormende tot ambachts- en werkslieden.

De school te Meppel is bezocht door 53 jonge[lingen], ingelijks bestemd tot opleiding in den hand[- en am]bachtsstand, en waarvan 26 zijn onderwezen [in het] rekenen en 27 in de teekenkunst.

Tentoonstellingen.

In April 1854 is te Assen eene tentoonstelli[ng ge]houden van teekeningen en verschillende andere [voor]werpen, vervaardigd door de leerlingen van bo[ven]melde school aldaar, welke van hunne vordering[en en] ijver getuigden en die de belangstelling van[...] wekten.

Museum van Oudheden.

Overeenkomstig uw besluit van 6 November[...] een provinciaal Museum van Drentsche Oudhede[n op]gerigt en daarvoor eene commissie van zeven [leden] door ons benoemd.

Voor dit Museum is een der vertrekken va[n het] gebouw van 't Provinciaal Bestuur ingeruimd, [en] tevens zijn overgebragt eenige voorwerpen van ou[dheid,] die reeds in de laatste jaren bij het Provinciaal B[estuur] verzameld waren.

De commissie heeft na hare benoeming zich [onmid]delijk onledig gehouden met het verzamelen van [voor]werpen, waarin zij door geschenken van vele[n] is ondersteund, onder welke bovenal verdient ge[noemd] te worden de door het Bestuur van het IX Lan[d]houdkundig Congres gedane gift der zeer bela[ngrijke] verzameling van Drentsche oudheden, door dat B[estuur] aangekocht van de erven van wijlen den hee[r] *Willinge*, te Emmen.

Wordt verv[olgd.]

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.